

C45 – LEE5

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

25 oktober 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de veroordeling van België door het Europees Hof wegens het niet tijdig omzetten van de Europese richtlijn inzake verpakkingsafval	1
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de realisatie van stadsbossen	3
Vraag om uitleg van mevrouw Dominique Guns tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toegankelijkheid van groen- en bosgebieden voor ruiters	6
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het uitblijven van de uitvoeringsbesluiten van de wijziging van artikel 25 van het Jachtdecreet	
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de uitvoering van de wijziging van het Jachtdecreet van 24 juli 1991	
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over schade aangebracht door niet-bejaagbare diersoorten die niet als wild gecatalogeerd staan	
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de everzwijnenproblematiek	9
Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de ongezonde binnenlucht in scholen	15
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het hernieuwde samenwerkingsakkoord over het bodemsaneringsfonds voor de tankstations (BOFAS vzw)	18
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het beleid ten aanzien van dioxineverontreinigingen	22
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over milieuvergunningen van landbouwbedrijven	23
Interpellatie van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het massaal betekenen van oude gerechtelijke afbraakbevelen door de afdeling Bouwinspectie	24
Met redenen omklede moties	33

Waarnemend voorzitter: de heer Erik Matthijs

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de veroordeling van België door het Europees Hof wegens het niet tijdig omzetten van de Europese richtlijn inzake verpakkingsafval

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de Europese wetgeving bepaalt steeds meer het milieubeleid in Vlaanderen. De verplichte omzetting van een aantal Europese richtlijnen blijkt steeds opnieuw een zware opdracht te zijn. De omzetting van de Europese richtlijn veronderstelt in de meeste gevallen een samenwerking tussen de verschillende gewesten, en daar wringt soms het schoentje. Zo is het ook gesteld met de behandeling van de Europese richtlijn Verpakkingsafval. Deze richtlijn beoogt een gelijke behandeling van het verpakkingsafval in heel de Europese Unie. Ten laatste tegen eind augustus 2005, dat is intussen twee jaar geleden, moesten de lidstaten deze richtlijn implementeren.

Op 31 mei van dit jaar heb ik toenmalig minister van Leefmilieu Peeters geïnterpelleerd over het laattijdig omzetten van deze verpakkingsrichtlijn. Hij antwoordde toen dat er een doorbraak was in het dossier. Op 23 mei hadden de verschillende gewesten een inhoudelijk akkoord bereikt. Ook het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest had aan de minister meegedeeld dat het akkoord kon gaan met de verdeelsleutel die zou worden vastgelegd op basis van het bevolkingsaantal. Minister Peeters maakte zich toen sterk dat het dossier nog voor de verkiezingen van 10 juni kon worden afgerond met een gezamenlijke brief aan Europa. Hij kon echter nog geen inhoudelijke informatie geven aangezien het akkoord de dagen daarop zou worden gefinaliseerd. Tijdens die volgende dagen is er blijkbaar een kink in de kabel gekomen want het akkoord werd niet gefinaliseerd.

In mijn interpellatie van 31 mei had ik ook gevraagd naar de gevolgen van het niet tijdig omzetten van die richtlijn. Medewerkers van het toenmalige kabinet-Peeters hadden tijdens een eerdere bespreking te kennen gegeven dat Europa niet al te zwaar tilt aan de omzetting van de Europese Verpakkingsrichtlijn maar blijkbaar tilt Europa daar wel zwaar aan. Ik vraag me dan ook af wat de gevolgen daarvan zijn.

Intussen ontvingen we ook verschillende signalen van de verpakkingsindustrie. De sector vreest dat het nieuwe

verpakkingsakkoord wel eens zware gevolgen zou kunnen hebben voor een aantal bedrijven in België die actief zijn in de productie van serviceverpakkingen. Het nieuwe voorstel zou concurrentieverstorend zijn. Door het doorschuiven van de functie van verpakkingsverantwoordelijke naar de fabrikanten van de verpakking in plaats van naar de gebruikers, zijnde winkeliers of handelaars, zou de sector met grote problemen kunnen worden geconfronteerd. De sector is van mening dat de overheid haar taak misloopt om controle uit te oefenen op het betalen van een bijdrage voor de inzameling en recyclage van verpakkingsafval.

De organisaties vrezen dat de buitenlandse verpakkingsindustrie weldra haar producten goedkoper zal kunnen aanbieden omdat de Belgische overheid geen controle kan uitoefenen op buitenlandse bedrijven. Dit zou kunnen leiden tot een concurrentieverstoring en verlies voor de Belgische fabrikanten. De vrees bestaat dat de verpakkingsindustrie zich wel eens massaal zou kunnen verplaatsen naar het buitenland. Er bestaat zeer veel onduidelijkheid over wat men nu moet verstaan onder verpakking.

Mevrouw de minister, het is duidelijk dat België te laat is en dus veroordeeld is. De verpakkingsindustrie luidt de alarmbel omdat het onderhandelde akkoord zou leiden tot delocalisatie naar het buitenland. Deze Europese richtlijn leidt tot onzekerheid en ongenoegen.

Mevrouw de minister, waarom werd het zogenaamde akkoord dat in de maand mei werd gesloten, uiteindelijk niet ondertekend? Hoe verlopen de onderhandelingen met de verschillende gewesten? Wordt deze richtlijn beschouwd als een lopende zaak, gelet op de afwezigheid van een federale regering? Wat houdt de veroordeling van het Europees Hof in? Klopt de vrees van de verpakkingsindustrie dat de verpakkingsrichtlijn concurrentieverstorend zal werken en zal leiden tot delocalisatie? Bent u bereid daar een oplossing voor te zoeken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Deze kwestie is inderdaad al meermaals aan bod geweest binnen deze commissie. De richtlijn 2004/21/EG van 11 februari 2004 heeft de richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval gewijzigd. Die gewijzigde richtlijn moest omgezet zijn tegen 18 augustus 2005.

De richtlijn van 1994 is omgezet in het Interregionaal Samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. De

wijziging van een samenwerkingsakkoord moet door alle partijen goedgekeurd worden. De onderhandelingen tussen de drie gewesten om het samenwerkingsakkoord aan te passen zijn in het najaar van 2004 gestart. In principe is de omzetting van de richtlijn geen probleem. De doelstellingen van de gewijzigde richtlijn worden zonder probleem gehaald in het Vlaamse Gewest, en ook in België. Ze zijn alleen niet in de wetgeving opgenomen. De onderhandelingen liepen niet zo vlot omdat de gewesten uiteenlopende uitgangspunten hadden. Over de Vlaamse uitgangspunten is in dit parlement al herhaaldelijk gedebatteerd. Ik zal ze dus niet meer herhalen.

Maar het algemene uitgangspunt is de bepaling in het regeerakkoord dat in principe bij de omzetting van Europese wetgeving niet verder wordt gegaan dan wat door Europa opgelegd wordt, tenzij hiervoor een brede maatschappelijke consensus is of een duidelijk toegevoegde waarde voor voedselveiligheid, verkeersveiligheid of volksgezondheid, of voor het opbouwen van een technologische voorsprong die leidt tot een hogere eco-efficiëntie. Gelet op de reële resultaten inzake recyclage en nuttige toepassing van verpakkingsafval kunnen we dus verder gaan dan wat in de richtlijn bepaald wordt. Het is immers niet de bedoeling om een stap terug te zetten, maar het samenwerkingsakkoord is gebaseerd op milieubescherming, waarbij financiële verantwoordelijkheden een gevolg zijn van de opgelegde milieudoelstellingen; het is geen financieel instrument.

Mijn voorganger heeft inderdaad gezegd dat er in mei van dit jaar een doorbraak was in de onderhandelingen tussen de gewesten omtrent de principes van een nieuw samenwerkingsakkoord betreffende de verpakkingen. De ontwerpakte voor dat nieuwe samenwerkingsakkoord werd verder uitgewerkt en voor commentaar verstuurd naar de diverse stakeholders. Dat zijn zowel producenten/invoerders als gemeenten, afvalophalers en afvalverwerkers. De tekst kadert in het zoeken naar het gewenste en vereiste maatschappelijke draagvlak voor de nieuwe wetgeving.

De eerste overlegvergaderingen met de stakeholders vonden plaats op 17 september 2007. De opmerkingen die gemaakt werden tijdens dit overleg, moeten opnieuw tussen de drie gewesten worden besproken, en waar nodig zal de ontwerpakte aangepast worden. Er wordt gestreefd naar een zo snel mogelijke afronding van dit proces. Ik kan alleen maar samen met u vaststellen dat we vandaag nog niet zo ver zijn, maar dat de gesprekken en onderhandelingen wel lopende zijn.

Aangezien een samenwerkingsakkoord van dit type kracht van decreet heeft, kan het slechts worden ondertekend na de goedkeuring door de drie gewestelijke regeringen. Het moet bekrachtigd worden door het Vlaams Parlement en ook door het Waals Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, alvorens het in werking kan treden.

Het gaat dus om een akkoord tussen de gewesten. De federale overheid is er niet bij betrokken als noodzakelijke ondertekenende partij. Het feit of de federale regering al of niet ontslagnemend is, mag dus geen rol spelen. Het zijn de gewesten die samen aan tafel zitten. Het algemene gevoel is dat de onderlinge verstandhouding over dit dossier de laatste maanden verbeterd is – iedereen weet natuurlijk dat gevoelens soms bedrieglijk kunnen zijn. De vaste wil is er bij alle partijen om het proces zo snel mogelijk af te ronden en zo ook verdere procedures bij de Europese instanties te vermijden.

Op 12 juli 2007 werd België veroordeeld door het Europees Hof van Justitie omwille van het feit dat niet de nodige wettelijke en administratieve maatregelen werden genomen om te voldoen aan de verplichtingen van de richtlijnen betreffende verpakking en verpakkingsafval. Het arrest is gestoeld op de procedure van artikel 226 van het EG-verdrag. Op zich vloeien uit de uitspraak geen directe rechtsgevolgen voort. De veroordeelde lidstaat moet onmiddellijk de nodige maatregelen nemen om het arrest uit te voeren en als dit niet gebeurt, kan de Commissie opnieuw een inbreukprocedure starten. Dit kan in het extreme geval uitmonden in een tweede procedure voor het Hof van Justitie. Het hof beschikt dan over de bevoegdheid om financiële sancties op te leggen zoals dwangsommen of forfaitaire boetes. Een tweede procedure bij het Europees Hof van Justitie zou pas ten vroegste einde 2008 kunnen starten. Uiteraard is het onze bedoeling om een tweede procedure te vermijden.

Mevrouw Van den Eynde, uw opmerking was terecht en ik verwees reeds naar de gevoerde gesprekken. Door enkele federaties worden inderdaad bedenkingen geuit bij de bepalingen die in het nieuwe samenwerkingsakkoord zouden worden opgenomen voor serviceverpakkingen. Serviceverpakkingen zijn verpakkingen die meestal gebruikt worden als inpakmateriaal, zoals doosjes, folies, zakjes en inpakpapier. Het gaat dus over opmerkingen van een aantal federaties, niet om een gezamenlijk standpunt van alle federaties. De bepalingen die opgenomen zijn in het ontwerp, zoals dat voorgelegd werd aan de stakeholders, hebben tot doel administratieve vereenvoudiging voor de betrokkenen en efficiëntere controlemogelijkheden voor de overheid te realiseren. De uitgangspunten op zich zijn dus verdedigbaar.

De drie federaties die hierover opmerkingen gemaakt hebben, vrezen dat de winkeliers hun serviceverpakkingen in het buitenland zullen aankopen, omdat de buitenlandse bedrijven geen controle zullen krijgen. Op het ogenblik dat die verpakkingen in België ingevoerd worden, zijn ze echter ook onderworpen aan de bepalingen van de hier geldende wetgeving.

Het is inderdaad niet mijn bedoeling om delocalisatie aan te moedigen. De bezwaren die door de betrokken federaties gemaakt werden, zullen dus ook ten gronde besproken worden in het overleg tussen de drie gewes-

ten over de ingediende opmerkingen. Indien de bezwaren gegrond blijken te zijn, moet het ontwerp worden aangepast. Ik herhaal dat het gaat om een ontwerp met de administratieve vereenvoudiging tot doel. In se zijn de aanpassingen verdedigbaar.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt heel duidelijk omschreven welke stappen er nog moeten worden gezet om het samenwerkingsakkoord klaar te krijgen.

Uw antwoord op mijn eerste vraag begrijp ik niet goed. Waarom werd het zogenaamde akkoord dat in mei werd bereikt, niet ondertekend?

Toenmalig minister Peeters heeft aangegeven dat er een inhoudelijk akkoord was bereikt op 23 mei. Dat zou via een brief aan Europa worden overgemaakt. Is dat gebeurd of niet? Dat is me niet helemaal duidelijk. Ik weet ook niet of een brief volstaat om niet veroordeeld te worden door het Europees Hof.

We hebben op 31 mei de verzekering gekregen dat het in orde zou komen. Het was alleen misschien nog enkele dagen te vroeg, want er moesten nog een aantal onderhandelingen gebeuren. Maar nu blijkt dat er toch een veroordeling volgde in augustus.

Mevrouw de minister, ik ben wel blij dat u uiteindelijk toch nog rekening houdt met de opmerking van de sector en hun bezwaren grondig zult onderzoeken. Dat is positief, maar voor de rest wacht ik op uw antwoord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Van den Eynde, er was een akkoord. Daar hebt u volledig gelijk in. Dat akkoord werd verstuurd naar de sectoren, waarna de opmerkingen zijn gekomen die we nu nog meenemen.

We kunnen maar tot de definitieve ondertekening van een samenwerkingsakkoord overgaan nadat de diverse parlementen het goedgekeurd hebben. Zover zijn we nog niet. Er is een principieel akkoord, maar we nemen nu nog de opmerkingen van de sector mee. We zitten nu in de fase dat het akkoord nog net niet volledig is, en dus nog niet overgemaakt kan worden aan de verschillende parlementen. Inhoudelijk is er een akkoord over de tekst, maar de procedure is nog niet geformaliseerd. *(Opmerkingen van mevrouw Marleen Van den Eynde)*

Ik zal dat laten nagaan of er een brief vertrokken is naar de Europese Commissie en u het antwoord schriftelijk bezorgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de realisatie van stadsbossen

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de minister, ik meende dat het goed was om een vraag om uitleg in te dienen over de stadsbossen, omdat het, in het algemeen, niet goed gesteld is met het bos in Vlaanderen.

We weten allemaal dat we in een zeer bosarme regio wonen, de derde meest bosarme van heel Europa. We hebben kleine stukken bos, bos dat zeer versnipperd is en onevenwichtig is verdeeld over de verschillende provincies.

Iedereen is er al lang van overtuigd dat, als we alle bosfuncties naar behoren willen vervullen, er meer bos moet komen in Vlaanderen. Er zijn daarover al heel wat studies gemaakt, ook door de administratie – ik denk dan onder meer aan de langetermijnplanning Bosbouw – waarin becijferd wordt wat de nood is aan bosuitbreiding.

Uit alle studies kwam naar voren dat het heel belangrijk is dat er stadsbossen komen, net omdat we in een dichtbevolkte regio wonen en onze stedelingen zeer weinig kans hebben om eens in een bos rond te lopen. Iedereen is het daar stilaan mee eens.

In de praktijk blijkt – en ik baseer me op een aantal cijfers die ook door de verschillende verenigingen naar voren werden gebracht – dat de toestand veeleer achteruit gaat in plaats van vooruit. In 2006 is de bosuitbreiding gedaald tot een historisch lage score van 224 hectare. 2003 was het maximumjaar, met 515 hectare. Er is dus echt een daling aan de gang.

Ondertussen gaat ook de vernietiging van bos voort. Er werd in 2006 voor 517 hectare vergunningen of onthefing van vergunningen gegeven voor bosvernietiging. We zijn druk bezig met wat bos bij te planten, maar ondertussen gaat er meer bos verloren dan we aanplanten. We zitten dus echt helemaal op de verkeerde weg, want vorig jaar was er een netto bosverlies. Daarnaast zien we dat er ook op het vlak van boscompensatie een achterstand is.

Het gaat niet goed met het bos in Vlaanderen. Dat geldt zeker voor de stadsbossen.

In de langetermijnplanning Bosbouw staat dat we tegen 2010 moeten komen tot 12 percent bosoppervlakte – nu zitten we daar nog heel ver onder –, om te kunnen voldoen aan de vragen wat betreft recreatie, natuur, buffering, klimaat, houtproductie enzovoort.

Het uiteindelijke evenwicht kwam tot stand in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, waar werd vastgelegd dat tegen 2007 10.000 hectare ecologisch verantwoorde bosuitbreiding gerealiseerd moest zijn. In de feiten zouden we eigenlijk 11.400 hectare moeten realiseren, want ondertussen is er netto meer bos verdwenen dan er is bijgekomen.

We gaan er dus absoluut niet op vooruit. Er moet effectief 11.400 hectare bos aangeplant worden, grotendeels overlappend met de ruimtelijke afbakening van bosuitbreidingsgebieden.

In deze taakstelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd altijd gezegd dat de prioriteit gelegd moest worden bij de stadsrandbossen. Mevrouw de minister, u zult ook wel het fameuze lijstje van de stadsbossen kennen. Op het kleurenkaartje gaat het van rood naar groen, om de prioriteiten voor de 51 projecten die gerealiseerd zouden moeten worden, aan te duiden. Enkele daarvan werden de voorbije jaren al gerealiseerd, maar op de kaart staan twee projecten in vurig rood, met name de stadsbossen voor Gent en Antwerpen. Daar liggen de hoogste prioriteiten.

Daarnaast hebben we ook nog Mechelen, Aalst, Brugge, Kortrijk, Roeselare. De afgelopen tien jaar werden er inderdaad hier en daar een bepaalde stukken gerealiseerd. Het is echter absoluut nog niet genoeg. Ik heb heel sterk de indruk dat de afgelopen jaren de dynamiek is stilgevalen. Dat is trouwens ook de mening van de verenigingen die zich daarmee bezighouden en van de administratie. De mensen trekken dan ook aan de alarmbel.

Mevrouw de minister, u bent nog niet zo lang in functie. U hebt de belangrijke taak om die trend te keren. Naar aanleiding van de Week van het Bos bent u met de problematiek in aanraking gekomen. Een aantal natuurverenigingen in Gent hebben er – terecht – op gewezen dat er genoeg gepland is en dat het nu tijd is om te planten.

Uw persconferentie ging over het Gentse Parkbos. Aan dat bos gaat een lange en bewogen geschiedenis vooraf. Er is zeer veel over gepraat, zeer veel over vergaderd. Ook op planologisch vlak is er een heel traject afgelegd. Dat was absoluut niet gemakkelijk. De zaken zijn ook niet altijd verlopen zoals wij wilden. Er zijn stukjes verloren gegaan. We zullen die discussie hier echter niet heropenen. Ik vind het nog altijd spijtig dat een stuk is ingekleurd als bedrijventerrein, niettegenstaande men er onmiddellijk een bos had kunnen planten. Planologisch bestaat het niet-bestaande bos op de kaart.

Ook in dit dossier is er de afgelopen drie jaar heel weinig gebeurd. Ik heb de beelden en foto's gezien van het persinitiatief waarop u aanwezig was. Dat heeft trouwens heel mooie plaatjes opgeleverd. Ik heb me laten vertellen dat de foto is genomen op de plaats waar een

illegaal bos is aangeplant. Ik heb er zelf aan meegewerkt, samen met de verenigingen die u hebben uitgenodigd. De boodschap van de samenleving was wel heel symbolisch: de wil dat daar een bos kwam.

Het trio op de foto werd onder andere gevormd door de ons allen bekende provinciegouverneur, de heer Denys, die, enthousiast en dynamisch als hij is, heeft beloofd aan de kar te trekken. Hij zal dus zorgen voor de coördinatie. Hij wil daar ook een brug plaatsen naar een voorlopig niet-bestaand bos, de zogenaamde gouverneursbrug. Die brug hebben we dus al. Nu nog het bos. Daarnaast waren er ook nog de schepenen. Volgens de krant stonden ze welwillend te knikken. U was er ook bij. U hebt toen een aantal beloftes gedaan. We hebben dus een stap vooruit gezet.

Na al die jaren hebben we echter toch het gevoel dat een proces wordt opgestart van veel vergaderen, veel overleg, veel coördinatie. De vrees is dat we weer vele maanden tijd zullen verliezen. Er liggen ondertussen al heel wat aankoopdossiers klaar. Eigenlijk hadden die al ondertekend moeten zijn. Uw voorganger heeft dat echter niet gedaan. Hij was niet geneigd om de dossiers vooruit te helpen.

U zou nu willen overgaan tot de aankoop. Ik heb echter vernomen dat er een nieuw schattingsverslag moet worden gemaakt, een nieuw verslag van de Inspectie van Financiën, dat een nieuwe procedure moet worden opgestart omdat de dossiers al zo oud zijn. Dat betekent dat we weer voor minstens een paar maanden zoet zijn.

In ieder geval zijn er twee grote dossiers die vrij vlug kunnen worden afgewerkt: het domein de Giey, waar men met een erfpachtovereenkomst zou kunnen werken, en het eigendom van de familie de Ghellinck. Mevrouw de minister, wat het eerste dossier betreft, hebt u beloftes gedaan. Wat is daar de stand van zaken? De familie de Ghellinck zou onmiddellijk het eigendom willen verkopen. Blijkbaar is er een probleem met een gebouw. Daarnaast is er nog 232 hectare bij verschillende kleine eigenaars. Ook die zaak zou zo snel mogelijk afgehandeld moeten worden.

Mevrouw de minister, we kijken vol verwachting naar wat de volgende maanden zal gebeuren. Gelet op de voorgeschiedenis doen we dat met enige achterdocht. Ik hoor ook dat de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) niet direct de zaken vooruit helpt, wel integendeel. U bent toch bevoegd voor die administratie. Ik hoor dat die de zaken meer vertraagd dan versneld.

Mevrouw de minister, hoe staat u tegenover de realisatie van die stadsbossen? Wat zult u op korte termijn realiseren? Hoe komt het dat er tijdens deze legislatuur zo weinig vooruitgang is geboekt op het vlak van stadsrandbossen? Welke stappen worden nu concreet

gezet om het Parkbos in Gent te realiseren? Wat verwacht u van de stad Gent? Daar zit men nu in een zetel. U moet maar zorgen voor een oplossing, wordt daar gezegd. Welke rol kan de stad spelen om alles vlot te laten verlopen?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw Dua, waarom heeft Natuur en Bos 35 hectare bos in Grobbendonk weggenomen terwijl wij moeten trachten meer bos te realiseren?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw Dua, we hebben als stadsbestuur recentelijk 4 hectare landbouwgrond aangekocht om te bebossen, autonoom, zonder enige steun van het Vlaamse Gewest. Een lokaal bestuur kan dus heel wat goede zaken doen. We zullen de minister te gelegener tijd uitnodigen om de eerste legale boom te komen planten.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw Dua, we komen van hetzelfde arrondissement. Ik ken het dossier ook. Het is een hele mooie regio, namelijk Zwijnaarde en De Pinte, met een heel mooie open ruimte. Er zijn heel wat levenskrachtige tuinbouwbedrijven. Ik zou willen dat er maximaal rekening wordt gehouden met de mensen die daar hun brood mee moeten verdienen. Als we willen vooruitgaan, moeten we daar samen aan denken en samen de problemen die zich stellen, bespreken.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Dua, ik dank u voor uw vraag. Ik heb daarover zelf geen persconferentie georganiseerd. Uw opmerkingen wat dat betreft, zijn voor uw rekening. Ik ga graag in op de uitnodigingen die me gegeven worden, ook al zijn ze niet in mijn eigen provincie West-Vlaanderen.

Er zijn 53 realisatieprojecten van stadsbossen in Vlaanderen. Ik kan u te gelegener tijd een tabel overhandigen, die een deels kwantitatief en deels kwalitatief weergegeven stand van zaken geeft van de stadsbossen voorzien in de gewenste bosstructuur van Vlaanderen.

In deze legislatuur zijn de kredieten voor de aankoop van bossen en te bebossen gronden, de post Mina 7003, elke jaar voor zo goed als 100 percent opgebruikt. Ook de kredieten voor boscompensatie, programma 61.3 op de post 71.90, zijn voor een hoger aandeel besteed dan in de vorige legislatuur. In deze legislatuur is er aldus tot vandaag ongeveer 1500 hectare aangekocht. Iets meer dan de helft hiervan zijn te bebossen gronden. 410 hectare van deze aankopen kan worden gecatalogeerd als aankopen voor stadsbos, waarvan 290 hectare te bebossen gronden. De realisatie van stadsbossen is een priori-

teit binnen het aankoopproces, en daarom wil ik het aandeel aankopen voor stadsbossen binnen de beschikbare kredieten voor bosverwervingen opdrijven. Van de totale som moeten we prioritair aandacht geven aan die realisaties. Ik denk dat iedereen het daarmee eens is. Dit aandeel is al verbeterd ten opzichte van de voorgaande jaren, maar is nog voor verbetering vatbaar.

Om op een efficiënte en gedragen wijze stadsbossen te realiseren – ik beklemtoon de woorden efficiënt en gedragen – is echter een driesporenbeleid noodzakelijk. In de eerste plaats is er het planologisch spoor, waarbij voor geschikte locaties voor stadsbossen geëigende bestemmingsvoorschriften worden vastgelegd. In de tweede plaats is er de effectieve realisatie op het terrein door enerzijds eigen aankopen en anderzijds een stimulerend beleid naar derden, namelijk de lagere overheden, verenigingen en particulieren. In de derde plaats moet ervoor worden gezorgd dat de planologische wijzigingen dan wel de aankopen op een billijke wijze gebeuren en lokaal gedragen worden.

Het Agentschap voor Natuur en Bos bewandelt, in mijn opdracht, al deze sporen gelijktijdig. Het is dus niet de bedoeling dat het afbakingsproces het realisatieproces afremt. Het is tegelijk duidelijk dat bij de behandeling van de aankoopdossiers moet worden afgetoetst dat de aankoop niet in tegenstrijd is met de visies die ontwikkeld worden in de context van het afbakingsproces. In dit opzicht valt wel degelijk te verwachten dat de realisatie van stadsbossen kan versnellen als ook de afbakening vastligt. Bovendien zal voor prioritaire projecten ook in een mogelijkheid op voorkooprecht kunnen worden voorzien.

Er zijn evenwel een aantal oorzaken die bemoeilijken dat het percentage aankoop voor stadsbossen stijgt in het totale pakket bosrelevante aankopen. Er is vandaag beduidend meer minnelijk aanbod van aankoopdossiers in en omheen de historische bosgebieden in het buitengebied dan in de locaties van de stadsbossen. Bij bosuitbreidingsdossiers wordt zowel een minnelijk akkoord met de eigenaar als met de grondgebruiker nagestreefd. Zowel eigenaars als grondgebruikers nemen soms een afwachtende houding aan als de overheid polst naar een mogelijke verkoop. Bovendien stellen we vast dat de openheid en het draagvlak in dezen bijzonder belangrijk zijn. Het is van belang dat op dat vlak open kaart wordt gespeeld, ook door de eigen administratie, en dat er een intense communicatie kan zijn met een open vizier om tot de realisatie over te gaan. Enkel op die manier zal er een draagvlak kunnen worden bereikt om de procedure te versnellen.

Er wordt dikwijls een hogere vraagprijs gesteld dan de schatting van het aankoopcomité.

Het bereiken van voldoende draagvlak bij lokale belangengroepen en gemeentebesturen vergt de nodige

tijd. Er is in de meeste gevallen geen voorkeepsrecht of onteigeningsmogelijkheid. Als die er wel zijn, moeten we daar omzichtig mee omspringen.

Het dossier van het Parkbos te Gent nemen minister Van Mechelen en ik ter harte, vermits het een van de weinige stadsbossen is die planologisch zijn vastgelegd. Mevrouw Dua, u verwijt het dossier een zekere traagheid. Toen ik zeven dagen minister was, werd gouverneur Denys aangesteld als coördinator voor dat project. Er kan me dus bezwaarlijk enige traagheid worden verweten, veeleer enige snelheid, gelet op de reacties na de aanstelling van de gouverneur.

Tijdens de Week van het Bos ben ik me overigens zelf gaan vergewissen van de situatie, en ik heb ter plaatse vastgesteld dat niet alleen de natuurverenigingen, maar ook een afvaardiging van de lokale landbouwers aanwezig waren. Die aanwezigheid is van heel groot belang om het draagvlak van dat dossier te versterken.

De gouverneur van Oost-Vlaanderen, de heer Denys, heeft zijn opdracht als coördinator aanvaard, en ik ben hem daar dankbaar voor. Hij heeft te verstaan gegeven dat hij bezig is met het opzetten van een forum om in gedragen partnership te komen tot realisaties op het terrein.

Voor de realisatie van het Parkbos Gent is, naast het Agentschap voor Natuur en Bos, ook de Vlaamse Landmaatschappij ingeschakeld om het aankoopcomité bij te staan bij de verwerving van de gronden. Tot hertoe zijn alle aankopen minnelijk gebeurd en zijn de lopende minnelijke onderhandelingen opgestart op basis van eerdere contacten met eigenaars en gebruikers.

Door de goedkeuring van het aan het ruimtelijk uitvoeringsplan of RUP verbonden onteigeningsbesluit, dat loopt tot 2010, is een nieuwe aanpak mogelijk. Daarom zullen de lopende onderhandelingen verder worden afgehandeld en zullen er nieuwe onderhandelingen per deelgebied worden aangepakt. Deze deelgebieden zijn: Scheldevelde, Grand Noble – dit dossier is opgelost. Over de Ghellinck zijn verkennende gesprekken aan de gang, er is nog geen oplossing. Ten slotte gaat het ook over het natuurgebied Hooglatem en het Schermbos.

In totaal ligt nu 189 hectare klaar bij het aankoopcomité. Er waren schattingen die dateerden van 2002. Het is in elk geval de bedoeling om in het dossier Parkbos vooruitgang te boeken. De VLM wordt daarbij betrokken. In de zone zijn 70 boerderijen gelegen, waarvan vandaag de helft levenskrachtig is. We moeten het draagvlak dus stimuleren om tot realisaties op het terrein over te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de minister, u hebt gezegd dat de ruimtelijke afbakening heel belangrijk is.

Gelukkig is dat in Gent gelukt, zij het niet op de manier die iedereen wilde. Het ruimtelijk uitvoeringsplan is klaar, het stedelijk afbakeningsproces ook. Maar van de 10.000 hectare bosuitbreidingsgebieden die we volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen moeten realiseren, zijn er eind 2006 maar 2000 afgebakend. We hebben dus nog een hele lange weg te gaan.

Ik vind het geen slechte zaak dat de gouverneur dit coördineert. Of hij goed zal landen, weet ik niet, maar als hij iets doet, doet hij het met enthousiasme. Een hele tijd geleden al werd de VLM gevraagd om via het systeem van de grondenbank te zorgen voor een oplossing, voor een draagvlak en een forum. De aanstelling van een coördinator wil eigenlijk zeggen dat de eigen administratie faalt en dat men dan maar aan de mouw van de gouverneur trekt om het probleem op te lossen. Dat is de wereld op zijn kop. Gelukkig wil de heer Denys dit aanpakken. We zullen zien waar hij terechtkomt.

Mevrouw de minister, hoe ziet u de rol van de stad Gent in deze zaak? Men vertelde me dat een aantal aankoopdossiers wordt geblokkeerd, omdat de stad een deel zou moeten realiseren. Het zou gaan om de aankoop van gebouwen. Klopt dat?

Minister Hilde Crevits: Op uw laatste vraag kan ik nu niet antwoorden. Ik moet dat nagaan.

In dat dossier bestond en bestaat een grote behoefte aan een coördinator die door iedereen als neutraal wordt gepercipieerd. U formuleert het nu negatief, maar de gouverneur kan fungeren als neutrale trekker van het project. Zowel de administratie als de VLM benaderen het dossier vanuit hun eigen invalshoek. Ik ervaar de inschakeling van de gouverneur eerder als een katalysator dan als een remmende factor. U erkent dat enigszins. Dat is de bedoeling van de aanstelling van de gouverneur: het project Parkbos versnellen. Het dossier wordt niet aan zijn lot overgelaten: de gouverneur wordt bijgestaan door een heleboel mensen. Er komen opvolgingsvergaderingen met mijn kabinet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Dominique Guns tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toegankelijkheid van groen- en bosgebieden voor ruiters

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, mijn vraag sluit

aan bij de vorige. Ik heb het niet alleen over groen- en bosgebieden maar over open ruimte in het algemeen. Onze minister-president is ook een fervent paardensportliefhebber. Er is niks aangenaamer voor een ruiter dan zijn sport beoefenen in bos- of natuurgebied. Daar is het gevaar van het verkeer geweken.

In de voorbije tien jaar groeide het aantal ruiters opnieuw. De vraag naar de aanleg van ruiterpaden in bos- en natuurgebied neemt toe. Vooral het gebruik van bossen is geliefd. Maar wat gebeurt er? Alle mogelijke natuurgebieden worden toegankelijk gemaakt voor wandelaars en fietsers en verboden voor paarden. Bon. Ik kan begrijpen dat men daar geen motorfietsen en quads wil toelaten. Zeker de Vlaamse overheid, gemeenten, provincies en gewest, en de natuurverenigingen sluiten hun bos- en groengebieden af voor paarden.

Deze recreatie brengt allerm minst schade toe en valt onder het zachte gebruik van de natuur. Indien de ruiters op de paden blijven, brengen zij geen enkele schade toe. Ze veroorzaken vaak minder overlast dan fietsers en voetgangers. Deze laatste hebben vaak een picknick mee en laten papier en blikjes achter. Dat gebeurt niet bij de paardenliefhebbers.

Mijn vraag komt mede uit persoonlijke interesse. Ik ben ruiter. In de afgelopen vijf jaar merken wij steeds vaker dat terreinen waar we voorheen binnen mochten, afgesloten worden voor paarden. Ik weet niet waarom. Ik spreek over de regio Asse/Affligem, maar ook over andere oorden. De bos- en natuurgebieden waar men paarden weert, verworden vaak tot een wildernis waar niemand meer door kan. De paden liggen schots en scheef. Men geeft het terrein terug aan de natuur maar zonder het te onderhouden zodat ook fietsers en voetgangers niet meer veilig kunnen passeren. Paarden hoorden eeuwenlang thuis in de bos- en groengebieden. Ze werden gebruikt voor de ontbossing en de ontwikkeling van natuurgebied. Ze werden ingezet in de landbouw.

Waarom geeft men de natuur niet terug aan de natuur in de algemene betekenis van het woord in plaats van aan de wildernis? Wat is het beleid van de minister inzake de toegankelijkheid voor ruiters van groen- en bosgebieden in beheer van de Vlaamse overheid of van de erkende terreinbeherende verenigingen? Overweegt de minister om de ruitersport in het kader van de landelijke recreatie meer mogelijkheden te geven?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik vind dat het getuigt van een verstandige groenvisie om groen en bossen toegankelijk te maken voor passieve recreatie. Er moeten wel een aantal afspraken gemaakt worden om conflicten te voorkomen.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Ik denk dat de ruitersport inderdaad een plek moet krijgen in de natuur. U hebt een mooi pleidooi gehouden voor de ruitersport, mevrouw Guns, maar ik wil er toch op wijzen dat men de zaak goed moet kunnen kanaliseren.

Er is ooit een onderzoek gebeurd in het Zoniënwood waar de neiging om de paden te verlaten groot is. Daar blijkt dat er door de paardensport onder het rulle zand een enorme bodemverdichting ontstaat. U zegt dat er een brousse komt als de paarden weg zijn, maar dat is gewoon de vernietigde vegetatie die terug kan groeien.

We moeten de ruitersport een plek in de bossen geven die goed afgebakend is en liefst ook gescheiden is van de voetgangerspaden. Een evenwichtig beleid is toch wel nodig.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

De heer Leo Pieters: Ik vind ook dat dit in onderling akkoord moet gebeuren. Voetgangers zijn zwakke weggebruikers, ook in de natuur. Paarden zijn wat zwaarder en imposanter. Als er afgescheiden stroken zijn, zijn voetgangers en paarden in de natuur samen perfect mogelijk.

Ik nodig mevrouw Guns uit om eens in het Maasland te komen rijden waar er ruiterpaden zijn en voldoende bossen met brandgangen waar men perfect kan rijden. In onderling overleg moet dat kunnen.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Ik denk dat wat mevrouw Guns voorstelt perfect past binnen het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen waarin, gelet op de schaarse Vlaamse ruimte, expliciet wordt gekozen voor multifunctioneel ruimtegebruik. Het past in de nieuwe gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen waar het multifunctionele ruimtegebruik ook in staat.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Geachte collega's, het is bijna niet meer nodig dat ik antwoord, want er zijn hier zoveel zinnige dingen gezegd.

Ik ben ook een ervaringsdeskundige. Mijn amazonekwalleten zijn nul, maar ik heb een aantal jaren geleden een ruiterpad geopend. Ik ken dus heel goed de problemen van het meervoudig ruimtegebruik. Het is eigenlijk zeer eenvoudig: zolang de ruiters zich houden aan de regels die afgesproken zijn, is er geen probleem. Maar zoals zo vaak, zijn er ook in de paardensport freeriders die het mooie plaatje dat er zou kunnen zijn, kapotmaken.

Het beleid voor de toegankelijkheid en de openstelling van de Vlaamse domeinbossen en natuureservaten en

van de erkende natuurreservaten is momenteel gebaseerd op twee wetgevingen. Enerzijds is er het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het daaruit voortvloeiende besluit van de Vlaamse Regering van 22 juli 1993. Anderzijds is het beleid ook gebaseerd op het decreet op het Natuurbehoud van 21 oktober 1997 en het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 1999.

Voor de bossen houdt het beleid in dat naast de principiële toegang tot de boswegen voor voetgangers, er ook fietsers en ruiters kunnen worden toegelaten op die boswegen. De keuze of en waar er boswegen voor ruiters worden opengesteld, is in grote mate afhankelijk van de keuze van de boseigenaar en de bosbeheerder. Voor domeinbossen wordt deze keuze enerzijds bepaald door de grootte van het bos en de omliggende open ruimte, en anderzijds door de vraagzijde zoals de aanwezigheid van ruiterverenigingen en maneges in de buurt. De aanleg van recreatieve ruiterspaden via een goedkeuring in het toegankelijkheidsreglement is met andere woorden mede gebaseerd op processen waar gebruikers, plaatselijke besturen en eventueel overige eigenaars deelnemen aan het overleg om op die manier een aantrekkelijk aanbod te creëren.

Zo werd onlangs tijdens de Week van het Bos van 7 tot en met 14 oktober 2007 een nieuwe rutteroute doorheen het domeinbos Pijnven ingehuldigd. Deze route vormt een onderdeel tussen knooppunt 24 en 25 van het provinciaal netwerk van ruiters- en menroutes in Limburg, samen goed voor ongeveer 350 kilometer bewegwijzerde paden. Een ander, bijkomend initiatief in Limburg, in nauwe samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos, zijn de 140 kilometer men- en ruiterspaden die momenteel via participatieve processen worden uitgetekend in de regio Hoge Kempen, dat is het Nationaal Park Hoge Kempen en de bijbehorende bufferzone. Andere grote boscomplexen in beheer bij het Agentschap voor Natuur en Bos zoals het Zoniënwoud zijn goed voor 169 kilometer ruiterspaden, en het Meerdaalwoud en Heverleebos hebben 40 kilometer ruiterspaden.

Deze netwerken werden in nauw overleg met de ruiterverenigingen en de lokale maneges uitgestippeld. Voor West-Vlaanderen wil ik het voorbeeld geven van de ruiterspaden bij het Vlaamse natuurreservaat Duinen en Bossen van De Panne, of naar het Domeinbos in De Haan, waar ook diverse ruiterspaden zijn opengesteld. Dat zijn trouwens maar enkele voorbeelden uit een gamma aan mogelijkheden voor ruiters in de Vlaamse domeinbossen en natuurreservaten.

Voor de erkende natuurreservaten stelt het besluit van 29 juni 1999 dat via het openstellingsplan wel ruiterspaden kunnen worden afgebakend in erkende natuurreservaten. Het initiatief ligt hier evenwel volledig bij de beheerders. Dat zijn privépersonen of andere rechtspersonen dan het Vlaamse Gewest. Het merendeel van de

erkende natuurreservaten wordt beheerd door erkende terreinbeherende natuurverenigingen, zoals Natuurpunt vzw of Limburgs Landschap vzw. Er zijn ook nog ander andere initiatiefnemers. Ook op dat vlak werden recentelijk initiatieven genomen, zoals de aanduiding van verbindingen tussen bestaande netwerken in Tesselenderlo en terreinen gelegen in het erkende natuurreservaat Averbode Bos en Heide. Bij dat laatste gaat het over ongeveer 550 hectare beheerd door Natuurpunt, de vereniging voor natuur en landschap in Vlaanderen. Het merendeel van de erkende natuurreservaten en andere particuliere natuurgebieden is echter te klein – gemiddeld 38 hectare – om een aantrekkelijk aanbod te creëren. Wel kunnen delen van routes langs of door deze terreinen worden gelegd of worden soms, in samenspraak met naburige maneges, sommige toegankelijke paden ook ter beschikking gesteld voor ruiters. Dat is onder meer het geval in de Damvallei in Destelbergen en de Molenheide in Aarschot.

Wat het toekomstige beleid aangaat, zal ik binnenkort een nieuw ontwerp van besluit betreffende de toegankelijkheid van de bossen en de natuurreservaten ter goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering. Hoe snel dat gebeurt, hangt uiteraard af van het overleg dat op dit ogenblik ter zake gaande is. Het ontwerp van besluit streeft naar een uniforme regeling voor bossen en natuurreservaten. Ik kan bevestigen dat zowel fietsers als ruiters erin worden bestempeld als een niet onbelangrijke doelgroep. Officieel wordt de mogelijkheid gecreëerd om naast ruiters ook, waar dat kan, gespannen in de bossen en de natuurreservaten toe te laten.

Een heel belangrijke opmerking daarbij is dat om het even welke toelating uiteraard moet worden getoetst aan het respect voor de draagkracht van bos- en natuurgebieden en dat er steeds een evenwicht moet worden gevonden tussen de diverse recreatieve gebruikers van bos en natuur. Dat is een zorg die hier al door heel veel leden werd geuit.

Naast de recreatieve ruiters worden in tal van domeinbossen ruitersportactiviteiten via afzonderlijke machtigingen toegestaan. Het gaat hier dan over zogenaamde 'eventings', ook wel 'military's' geheten, over menactiviteiten en 'endurances'. Ik veronderstel dat het bij die laatste activiteiten over uithouding gaat. Bij deze activiteiten, net als bij het uitstippelen van de recreatieve ruiterspaden, wordt altijd een afweging gemaakt tussen de ecologische draagkracht van het gebied en de recreatiemogelijkheden voor wandelaars, ruiters en fietsers. Er wordt steeds getracht een evenwicht na te streven. Uiteraard is het ook van belang dat dat evenwicht, als het eenmaal is gevonden, wordt gerespecteerd door alle betrokken partijen.

Zoals u weet is de potentiële oppervlakte natuur eigendom of beheer van het Agentschap voor Natuur

en Bos beperkt. Op dit ogenblik gaat het over 31.598 hectare. Dat betekent dat samenwerking met andere instanties en terreinbeheerders onontbeerlijk is voor het verwezenlijken van een kwantitatief en kwalitatief hoogstaand aanbod. We moeten eveneens met veel groepen en een toenemend aantal gebruikers van open ruimte en van natuur en bos rekening houden. Het is nodig om al die vragen op een evenwichtige wijze met elkaar te verzoenen, zonder de draagkracht van natuur en bos te overschrijden. In ieder geval zal het nieuwe besluit op de toegankelijkheid van bossen en natuurreservaten de juridische mogelijkheid geven om naast ruiterspaden ook paden voor bestuurders van gespannen af te bakenen. Het Agentschap voor Natuur en Bos probeert om, waar mogelijk en in samenspraak met andere beheerders en inrichters van de open ruimte in Vlaanderen, initiatieven te ontwikkelen om mogelijkheden voor recreatieve ruiters te verbeteren.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik dank u omdat u in de toekomst een uniforme regeling wilt uitwerken, zodat voetgangers, ruiters en fietsers allemaal toegelaten zijn tot de natuur. De Panne is een goed voorbeeld. Ik ken toevallig die buurt. Wat is daar gebeurd? Anderhalf jaar geleden was er daar sprake van perfecte wegen voor paardrijden, maar nu wordt ons steeds meer de weg afgesneden. We mogen alleen nog maar langs de rand rijden en worden uitgesloten van die prachtige lange trajecten langs de wandelwegen waartoe we vroeger toegang hadden. Dat vind ik jammer. Ik hoop dat door het besluit dat op stapel staat in de toekomst daadwerkelijk rekening zal worden gehouden met de ruiters.

Mevrouw Dua stelde: doe de ruiters weg en je krijgt een bosgebied. In De Panne is er echter sprake van het planten van boompjes, varens en andere planten. Zo kan er natuurlijk een wildernis worden gecreëerd. Laat dit duidelijk zijn: ik wil zeker niet de natuur weg, of de voetgangers of de fietsers weg. Neen, er moet een harmonie zijn tussen alle partijen. Het is evident dat de ruiters de regels moeten volgen. Ik hoop alleszins dat u in de toekomst ook met deze prachtige sport rekening zult houden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het uitblijven van de uitvoeringsbesluiten van de wijziging van artikel 25 van het Jachtdecreet

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de uitvoering van de wijziging van het Jachtdecreet van 24 juli 1991

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over schade aangebracht door niet-bejaagbare diersoorten die niet als wild gecatalogeerd staan

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de everzwijnenproblematiek

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in mei vorig jaar heeft het Vlaams Parlement eenparig de wijziging van artikel 25 van het Jachtdecreet goedgekeurd. De bedoeling daarvan was om wildschade niet langer via de kostelijke en stroeve weg van gerechtelijke procedures te vergoeden, maar indien de situatie zich voordeed, via een administratieve en eenvoudigere procedure. Uiteraard moet deze procedure de nodige garanties bieden voor een correcte behandeling van de schadeclaim.

In november van vorig jaar en in april van dit jaar heb ik de vorige minister van Leefmilieu ondervraagd over het uitblijven van de uitvoeringsbesluiten. Hij antwoordde dat er een eerste voorontwerptekst was opge maakt en dat hij zijn best zou doen om dit nog voor het zomerreces te finaliseren, en indien dit niet lukte, vlak na het reces.

Ik heb toen aangekondigd dat ik hem opnieuw zou ondervragen indien de uitvoeringsbesluiten niet goedgekeurd zouden zijn. Vandaar mijn nieuwe vraag, mevrouw de minister. Zijn de uitvoeringsbesluiten intussen in orde gebracht? Zo niet, wanneer mogen we die dan verwachten? Welke knelpunten moeten eventueel nog worden weggewerkt?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: De heer De Meyer heeft de algemene problematiek geschetst. Mevrouw de minister, het lijkt me niet nodig om te verwijzen naar de specifieke situatie van West-Vlaanderen omdat u daar

voldoende van op de hoogte bent. Ik sluit me aan bij de vragen van de heer De Meyer.

Ik heb wel een bijkomende vraag. Welk bedrag werd dit jaar al uitbetaald voor de schade aan landbouwgewassen toegebracht door beschermde diersoorten en niet-bejaagbare wildsoorten? Voor welke dieren worden op dit moment de meeste bedragen uitbetaald? Is de situatie gelijkaardig in alle provincies?

Wat de everzwijnenproblematiek betreft, is de populatie in de ons omringende landen het afgelopen decennium aan een sterke groei begonnen. Daarvoor kunnen meerdere oorzaken worden aangewezen. Ten eerste komen lange winters met strenge vorst en veel sneeuw steeds minder voor. Daarnaast zorgen veel goede mastjaren met veel eikels, beukenootjes en kastanjes ervoor dat de everzwijnen in een goede lichamelijke conditie verkeren, wat hun voortplantingskracht vergroot. Verder is er een sterke stijging van het aantal terreinen waar everzwijnen niet bejaagd worden zoals natuurgebieden.

Dat er her en der everzwijnen voorkomen in Vlaanderen zou dus niet uitsluitend te wijten zijn aan een illegale introductie maar zou het gevolg zijn van een natuurlijke herlokalisatie. Of everzwijnen overlast veroorzaken en in welke mate, is afhankelijk van de draagkracht van onze samenleving en van de bereidheid om ermee om te gaan. Landbouwers hebben wellicht het meeste recht van spreken want everzwijnen kunnen op korte tijd ernstige schade toebrengen aan hun veldvruchten.

Aangezien we verwachten dat de problemen met de evers in de toekomst enkel zullen toenemen, is een beleidsplan op Vlaams niveau wenselijk. In dat plan moeten de zones worden afgebakend waar de evers gedoogd worden in aanvaardbare aantallen.

Mevrouw de minister, waar in Vlaanderen komen momenteel de meeste everzwijnenpopulaties voor? Hoe staat u tegenover de opmaak van een beleidsplan op Vlaams niveau? Hoe staat u tegenover de jacht op everzwijnen?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijn vraag gaat over de schade die wordt aangericht door niet-bejaagbare diersoorten, in het bijzonder de kauw en de aalscholver.

Artikel 3 van het Jachtdecreet deelt het wild onder in verschillende categorieën wat de bejaging betreft. De kauw kan niet worden bestreden omdat hij niet is opgenomen in artikel 4 van het koninklijk besluit betreffende de bescherming van vogels in het Vlaamse Gewest.

De kauwen richten heel wat schade aan. Sommige kauwen nestelen zich in de schoorsteen van huizen. Dat houdt een gevaar in op CO-vergiftiging. Bovendien richten de kauwen ook schade aan landbouwgewassen aan.

Mevrouw de minister, zijn er recente studies die een duidelijk beeld geven van de evolutie van de populatie kauwen in Vlaanderen tijdens de laatste vijf jaar? Zo ja, welke conclusies kunnen eruit getrokken worden? Zo neen, kan die evolutie dan eens worden onderzocht?

Hoeveel gevallen van schade door kauwen zijn er bekend bij het Agentschap voor Natuur en Bos? Hoeveel nesten jonge kauwen afkomstig uit schoorstenen, werden binnengebracht in de vogelopvangcentra? Ik vraag dit gewoon om een idee te krijgen van de evolutie ter zake.

Acht u het nuttig om een aanvraag in te dienen bij de Europese Commissie om de kauw te laten bejagen in België? Zo ja, welke stappen zult u daartoe ondernemen? Acht u het wenselijk om de kauw onder te brengen in artikel 4 van het genoemde KB over de bescherming van vogels in het Vlaamse Gewest zodat de vogels kunnen worden bestreden op plekken met een te grote populatie?

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in Knokke-Heist werd deze zomer een steekproef gedaan in verband met de problematiek met de kauwen. Van de 25 aanwezige landbouwers waren er 22 die effectief problemen hadden met kauwen. Ze hebben een schadedossier ingediend. In het totaal gaat het om 17.000 euro. Dit bewijst dat kauwen een groot probleem vormen.

Ik wil het echter ook eventjes over een andere diersoort hebben. Het gaat om een vogel die heel frequent aan de kust aanwezig is – en ik ben ervan overtuigd dat hij ook tot Torhout doervliegt –, namelijk de meeuw. Meeuwen vormen immers een groot probleem bij ons aan de kust.

Meeuwen vormen in de eerste plaats een groot probleem voor het toerisme aan de kust. De vogels vertonen een steeds arroganter en agressiever gedrag tegenover toeristen. Deze zomer heb ik zelf vastgesteld dat ze op een heel agressieve manier voedsel uit de handen van kleine kinderen pikken. Het gevolg is dat de kinderen niet alleen schrikken, maar er ook letsels aan overhouden.

Ook de vele uitwerpselen van de meeuwen vormen een probleem, want ze ontsieren het straatbeeld nogal. In veel kustgemeenten is het echt een 'beschetten' situatie. De uitwerpselen zorgen bovendien voor een grote geurhinder. Zeker voor de vele oudere mensen die aan de kust verblijven, zijn de uitwerpselen ook gevaarlijk. De mensen glijden uit, soms met letsels tot gevolg.

Ik betreur ten zeerste dat de vogels nogal goed zijn in het doorpikken van vuilniszakken. Het is hun favoriete

tijdverdrijf. Op zich is dat misschien niet zo erg, maar er komt wel heel veel vuil op de weg terecht. Door de wind wordt dat afval bovendien overal in de stad verspreid. Tijdens de zomer werd met andere types van vuilniszakken geëxperimenteerd, maar dat experiment was spijtig genoeg niet succesvol.

Mevrouw de minister, vandaar mijn vraag om een puntje toe te voegen aan artikel 4 van het koninklijk besluit betreffende de bescherming van vogels in het Vlaamse Gewest. Nu staat er dat in het belang van de veiligheid van vliegvelden en van de volksgezondheid, het hele jaar door iets kan worden gedaan tegen kokmeeuwen en zilvermeeuwen binnen de grenzen van de vliegvelden van de Regie der Luchtwegen, binnen de grenzen van militaire vliegvelden en binnen de grenzen van vuilnisstorten. Ik zou daar graag aan toevoegen dat de bestrijding met roofvogels aan de kust mogelijk moet zijn, zeker in de zomermaanden. Tijdens de zomer is het omwille van de veiligheid immers niet aangewezen om de meeuwen effectief te bejagen, maar met roofvogels kunnen we deze meervoudige problematiek misschien het hoofd bieden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, ik beantwoord eerst de vragen van de heren De Meyer en Verfaillie, want die gaan over artikel 25 van het Jachtdecreet. Ik moet in de eerste plaats opmerken dat everzwijnen en vossen weliswaar onder het Jachtdecreet vallen, maar dat de jacht erop niet gesloten is. Dit betekent dat artikel 25 van het Jachtdecreet niet in werking treedt, behalve wanneer er kennelijk een verband is met gebieden waarvoor de jacht wel gesloten is, bijvoorbeeld reservaten. Kraaien en eksters vallen niet onder het Jachtdecreet maar onder de wetgeving op de vogelbescherming. Het is toch wel belangrijk om eerst dit kader te schetsen.

Betreffende artikel 25 van het Jachtdecreet werd in januari 2007 een werkgroep belast met de voorbereiding van een uitvoeringsbesluit. U hebt dat heel terecht opgemerkt en ook opgevolgd. Deze werkgroep bestaat uit mensen van het Agentschap voor Natuur en Bos, of het ANB, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, of het INBO, het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, of het ILVO, en de provincie West-Vlaanderen. Het voorzitterschap wordt door mijn kabinet waargenomen. Men heeft de werkzaamheden in het begin van 2007 aangevat met een terreinbezoek. Vlak voor het zomerreces werd een eerste voorontwerp opgesteld. De werkgroep heeft tijdens de afgelopen maanden nog tweemaal vergaderd over het ontwerp van uitvoeringsbesluit.

Er is vandaag dus in belangrijke mate een consensus gegroeid over een voorontwerptekst, die nu wordt gefinaliseerd en die daarna zal worden afgetoetst bij de re-

presentatieve organisaties van de relevante doelgroepen. Ik verwacht dat ik die tekst zeer binnenkort voor principieel akkoord kan voorleggen aan de Vlaamse Regering. Maar het is natuurlijk jammer om geconfronteerd te worden met engagementen die blijkbaar genomen waren voor het zomerreces. De raadgever is dezelfde gebleven, maar hij kijkt heel schuld bewust en heeft al mea culpa geslagen.

Het grote knelpunt is niet de raadgever, maar ligt in het gegeven dat het om een nieuw systeem gaat, waarvan niet voorspeld kan worden hoe het op het terrein zal werken en wat de feitelijke en budgettaire consequenties zijn. Om deze onzekerheden in te perken, zijn er in het voorontwerp verschillende mechanismen ingebouwd, om op een efficiënte wijze tot min of meer acceptabele vaststellingen en inschattingen te komen.

Voor het overige heb ik het Agentschap voor Natuur en Bos opdracht gegeven om een studieopdracht uit te besteden aan het ILVO samen met het INBO, teneinde de schade-inschatting op een gefundeerde manier te kunnen laten verlopen.

Mijnheer Verfaillie, het bedrag aan schadevergoedingen dat in 2007 in het kader van artikel 25 van het Jachtdecreet werd uitbetaald, bedraagt 3365,97 euro.

De vergoedingen hebben vooral betrekking op schade veroorzaakt door ganzen: de kleine rietgans, de kolkans, de grauwe gans en de Canadese gans. De schade-dossiers situeren zich uitsluitend in de provincies West-Vlaanderen – in het bijzonder de regio Uitkerkse Polder – en Oost-Vlaanderen – in het bijzonder de regio rond de gemeente Beveren.

Mijnheer Verfaillie, ik kan, samen met u, vaststellen dat er inderdaad everzwijnen voorkomen in het Vlaamse Gewest. Everzwijnenpopulaties komen met name in de vrije wildbaan voor in de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Limburg en Vlaams-Brabant.

In West-Vlaanderen wordt de stand geraamd op een 50 à 100 exemplaren, voornamelijk op het grondgebied van Brugge, Zedelgem en Jabbeke. Een groep van een achttal dieren is opgemerkt op het grondgebied van Beerst-Diksmuide. Een drietal dieren is opgemerkt in de omgeving van leper, nabij de Franse grens. In Oost-Vlaanderen werden een viertal dieren opgemerkt in de omgeving van het Drongengoed, gelegen op het grondgebied Maldegem-Knesselare-Zomergem. In Vlaams-Brabant werden enkele dieren opgemerkt in het Zoniënwoud. In Limburg moet een onderscheid worden gemaakt tussen de Voerstreek en de rest van Limburg. In de Voerstreek komen van oudsher everzwijnen voor als gevolg van een natuurlijke migratie vanuit het Waalse Gewest. De natuurlijke everzwijnenpopulatie op Voerens grondgebied wordt geschat op een 60-tal die-

ren, nu en dan fluctuerend. De andere, sinds een tweetal jaar geconstateerde populaties in respectievelijk noordwest-Limburg – de Lage Kempen –, in oost-Midden-Limburg – de Hoge Kempen –, en in het noord-Limburgse Kempenbroek, zijn ook relatief talrijk. Schattingen lopen uiteen van enkele tientallen tot omstreeks 100 exemplaren.

Het is duidelijk dat er in het Vlaamse Gewest, een dichtbevolkte regio met een belangrijke oppervlakte aan landbouwgebied, zeer weinig geschikte en voldoende grote biotopen zijn voor populaties van wilde zwijnen. Om over een langere termijn evers te kunnen houden, is er met name nood aan voldoende grote geschikte biotopen, waardoor het risico op belangrijke schade aan landbouwteelten, weiden of eigendommen, maar ook aan andere natuurwaarden of aan kleinwild, klein is.

Als ik rondluister, stel ik vast dat de meeste betrokken groepen, ook de jagers, er niet mee gediend zijn dat die evers nu opduiken.

Vooraleer in te gaan op het basisidee van het beleidsplan op Vlaams niveau, moet ik eerst de hoofdlijnen geven van de juridische context waarin de jacht op everzwijnen, en dus ook een eventueel beleidsplan, zich situeert.

De rechtsbasis wordt in hoofdzaak geschapen door het Jachtdecreet van 24 juli 1991. Dit decreet maakt dat er voor jacht op grofwild, waaronder dus evers, alleszins een door de jachtrechthouder of wildbeheerseeneheid in te dienen afschotplan verplicht is. Artikel 5 verplicht dat.

Het Jachtdecreet bepaalt verder dat er in principe alleen tussen zonsopgang en zonsondergang mag worden gejaagd. De openings- en sluitingsdata van de reguliere jacht moeten om de vijf jaar worden vastgesteld bij besluit van de Vlaamse Regering, het zogenaamde Jachtopeningsbesluit.

Naast de reguliere jacht wordt er in artikel 22 van het Jachtdecreet ook in de mogelijkheid tot bestrijding voorzien. Deze mogelijkheid is specifiek gebaseerd op het recht van de eigenaar of de grondgebruiker om jaagbaar wild dat schade toebrengt aan zijn gewassen, teelten, bossen of eigendommen terug te drijven of te doden of te laten doden.

Merk op dat het moet gaan om jaagbaar wild. Daaruit volgt dat wild waarop de jacht gesloten is, ook niet bestreden kan worden. Merk ook op dat het in principe niet noodzakelijkerwijs de jachtrechthouder is die bestrijdt en dat de eigenaar of grondgebruiker er niet toe verplicht kan worden te bestrijden of te laten bestrijden. Het gaat om een recht, niet om een plicht. Vermeldenswaard is tot slot dat deze bestrijding alleen maar mag plaatsvinden tussen zonsopgang en zonsondergang.

Een tussenvorm tussen bestrijding en bejaging is de zogeheten bijzondere jacht. Dat is een normale jacht-

activiteit door de jachtrechthouder, die evenwel toegelaten wordt binnen een andere, verruimde openingstijd, omwille van schade aan gewassen, en dit na enige, aangepaste formaliteiten.

Deze ‘bijzondere jacht’ wordt in het Jachtopeningsbesluit toegestaan voor bepaalde soorten, met name voor de soorten waarvan betekenisvolle schade kan worden verwacht. De praktische toepassing van dit alles wordt, zoals gezegd, om de vijf jaar uitgewerkt in het zogenaamde Jachtopeningsbesluit. Krachtens artikel 3, paragraaf 1, van dat besluit is de reguliere jacht op het wild zwijn geopend van 1 oktober tot 31 december. Aanvragen van jagers voor een afschotplan worden door het Agentschap voor Natuur en Bos zonder meer goedgekeurd wanneer de aanvraag voldoet aan de reglementaire vastgestelde voorwaarden. In de praktijk betekent dit dat er nauwelijks aanvragen worden geweigerd.

Voor wat het wild zwijn aangaat, is er in het huidige Jachtopeningsbesluit geen bijzondere jacht ingesteld. Deze actuele regeling heeft bepaalde consequenties voor het eventueel te voeren beleid. Zo is het juridisch onmogelijk om enkel en alleen uit te gaan van bestrijding, vermits in de eerste plaats de jachtrechthouder tijdens de ‘open tijd’ steeds het recht heeft om een afschotplan betreffende evers in te dienen en vervolgens de reguliere jachtactiviteit aan te vatten. Daarnaast impliceert bestrijding per definitie dat de jacht open is, aangezien het moet gaan om ‘jaagbaar wild’.

Het is juridisch ook onmogelijk om enkel en alleen uit te gaan van reguliere jacht, vermits de eigenaar of grondgebruiker steeds additioneel bestrijding kan eisen. Aansluitend kunnen we vaststellen dat ook het idee dat in bepaalde zones op grond van het Jachtdecreet overgegaan zou kunnen worden tot de totale uitroeiing juridisch gesproken zeer moeilijk ligt, vermits dit niet alleen een grootschalige actie vereist, maar bovendien ook de toestemming van alle betrokken eigenaars en grondgebruikers.

Een andere wettelijke moeilijkheid inzake uitroeiing is dat evers het best bejaagd worden na zonsondergang en voor zonsopgang, in de late avond, in de vroege ochtend, of zelfs tijdens de nacht. Louter op juridische gronden moet dus geaccepteerd worden dat op basis van het Jachtdecreet noch bestrijding, noch reguliere jacht door de Vlaamse overheid uitgesloten dan wel opgelegd kunnen worden. In die zin is ook een planning en bijhorende zonerings – met name: ‘hier zal er gejaagd worden en daar zal er bestreden worden’ of ‘hier tolereren we wél een aantal everzwijnen en daar tolereren we in het geheel geen everzwijnen meer’ – op grond van het huidige Jachtdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten zeer moeilijk tot onmogelijk te verwezenlijken.

Gelet op deze juridisch moeilijke omgeving, zal ik het beleid van het afgelopen anderhalf jaar samenvatten.

Afgelopen zomer werd er, als wetenschappelijk opgevolgd pilootproject, enkel en alleen in Voeren een quasi reguliere zomerjacht toegelaten op de everpopulatie. Dergelijke zomerjacht mocht uitgevoerd worden van 15 mei tot 15 september. Dat is namelijk gelijktijdig met de normale openingsperiode voor ander soort grof wild, te weten de jachtperiode op de reebok. De enige toegelaten methode was de zogenaamde aanzitjacht of jacht vanop hoogzit.

Bij het INBO is een studieadvies gevraagd en ook verkregen over de jacht op de evers in Vlaanderen. De resultaten van deze instructieve studie is beschikbaar op www.inbo.be.

Zowel in de omgeving van Brugge als in Limburg is het agentschap, na overleg met mijn kabinet, gaan samenwerken met de gemeenten, ten einde bestrijdingscampagnes op grond van artikel 135 van het Gemeentedecreet uit te proberen. De feitelijke situatie is dat in voorkomend geval het agentschap de gemeenten adviseert en voor een deel ook de feitelijke taak op zich neemt. Telkens werden ook andere types van samenwerkingsverbanden uitgetoetst. Op die manier ontstaan er feitelijk geplande zonerings, waarbij bepaald wordt waar en hoe mag worden gejaagd.

Op grond van de vaststellingen en de concrete werkzaamheden, zal ik uiteraard laten onderzoeken welke juridische voorwaarden moeten worden gewijzigd in het Jachtopeningsbesluit. Het doel moet zijn de combinatie van jacht en bestrijding van everzwijnen billijker, effectiever en efficiënter te laten verlopen. Er kan ook worden gedacht aan het instellen van een bijzondere jacht in de gesloten tijd met het oog op het voorkomen van schade.

Tot slot is het mijn visie dat per streek tussen jagers en bos- en natuurwachters moet worden nagegaan hoe een optimale combinatie kan worden bekomen, zodat de afzonderlijke populaties van evers binnen de perken worden gehouden.

Mijnheer Callens, de kauwen ressorteren onder het soortenbeleid. Daarom moeten we de zaak ook anders bekijken. Gebiedsdekkende populatieschommelingen van de kauw in Vlaanderen werden gedurende de afgelopen vijf jaar niet in kaart gebracht. Sinds 2007 heeft het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek van de Vlaamse overheid samen met Natuurpunt vzw het project 'Algemene Broedvogels Vlaanderen' opgestart. Dat project zal dergelijke schommelingen wel kunnen aantonen. Aangezien we nog maar over gegevens van één jaar beschikken, kunnen we de vraag over recente gegevens niet beantwoorden.

In de periode 2000-2002 werd echter onder coördinatie van het INBO veldwerk verricht voor de Atlas van de Vlaamse broedvogels. Die atlas verscheen in 2004 als mededeling nr. 23 van het toenmalige Instituut voor

Natuurbehoud. Mijnheer de voorzitter, ik zal u een bijlage bezorgen met een verspreidings- en een relatieve dichtheidskaart van de kauw in Vlaanderen.

Uit de atlas kan ik met betrekking tot de ontwikkeling van die soort in Vlaanderen het volgende citeren: "In vergelijking met de Belgische Broedvogelatlas van de periode 1973-77 heeft de kauw zijn verspreidingsgebied iets verder uitgebreid in het westen, namelijk in zuidelijk West-Vlaanderen, en plaatselijk in het Meetjesland, hoewel die verschillen ook te wijten kunnen zijn aan de hogere inventarisatie-inspanning tijdens de huidige atlasperiode. De dichtheidsverschillen tussen de verschillende regio's zijn erg moeilijk te vergelijken tussen beide periodes omwille van de verschillende methodiek, maar in grote lijnen blijken ook die nagenoeg ongewijzigd te zijn gebleven."

In de periode 1973-77 werd de Belgische populatie geschat op 10.000 tot 21.000 broedparen, een aantal dat drie tot zes keer lager lag dan de voorgaande schatting van 1972. In nagenoeg alle atlasregio's blijkt de soort het momenteel erg goed te doen. Zo wordt uit Klein-Brabant een verviervoudiging van de aantallen gemeld in 2001 ten opzichte van 1988, van circa 100 naar 400 broedparen. De soort gaat dus zeker flink in aantal vooruit in Vlaanderen maar door het ontbreken van een meer gedetailleerde monitoring en aantal gegevens kan momenteel geen betrouwbare populatieschatting en -trend worden bepaald.

Het aantal schadegevallen door kauwen dat de afgelopen jaren werd gemeld bij het Agentschap voor Natuur en Bos is veeleer klein. Meldingen van schade of overlast betreffen zowel landbouwschade als overlast in dorpskernen. In totaal gaat het over minder dan tien meldingen per jaar. In 2007 was er wel een toename van het aantal meldingen van landbouwschade maar al bij al bleef het toen ook bij een beperkt aantal gevallen.

In enkele gevallen werd de schade of de overlast zo belangrijk geschat dat een afwijkingvergunning werd toegestaan om lokaal bestrijding van kauwen uit te voeren. De jongste jaren ging het om twee vergunningen in 2006 en drie in 2007. We mogen aannemen dat maar een minderheid van het aantal meldingen van schade bij gemeenten of andere instanties effectief het Agentschap voor Natuur en Bos heeft bereikt.

Een overzicht van het aantal nestjongen van kauwen dat de voorbije vijf jaar werd opgevangen in de tien erkende Vlaamse opvangcentra voor vogels en wilde dieren, de VOC's, is weergegeven in een tabel die ik u laat bezorgen. Er blijkt de jongste vijf jaar een toenemende trend te zijn in het aantal door de centra opgevangen nestjongen van kauwen. Ik merk op dat de stijging van het aantal opgevangen kauwen niet los mag worden gezien van de algemene stijging van het

totale aantal vogels dat wordt binnengebracht in de VOC's. Die stijging is te wijten aan de toenemende bekendheid van de opvangcentra bij het publiek waardoor meer dieren worden binnengebracht. De stijging van het aantal binnengebrachte kauwen is met andere woorden op zich geen zuivere indicatie van de toename van de populatie.

Mijn diensten bij de Vlaamse administratie werken momenteel aan een aanpassing van de Vlaamse wetgeving betreffende de soortenbescherming. Er zou een nieuw soortenbesluit komen. Daarbij zou bestrijding van de kauw mogelijk worden op gelijkaardige wijze zoals dat nu in artikel 4 van het KB van 1981 mogelijk is voor bijvoorbeeld de zwarte kraai, de ekster en de meeuwen. Dat alles wordt uiteraard beperkt door wat in de Vogelrichtlijn is toegelaten. De bestrijding zou mogelijk kunnen worden, onder bepaalde voorwaarden, indien geen andere bevredigende oplossing bestaat, in het belang van de veiligheid van het vliegverkeer, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen en in het belang van de openbare veiligheid. Op die manier zou het mogelijk worden om bestrijding van kauwen uit te voeren op plaatsen waar werkelijk sprake is van overlast of schade die op geen enkele andere wijze kan worden verholpen met behulp van niet-dodelijke middelen. Daartoe is geen specifieke aanvraag aan de Europese Commissie vereist. Ik neem uw suggestie omtrent de bestrijding door middel van roofvogels mee, maar kan daar vandaag geen definitieve uitspraken over doen.

Het klopt dat de kauw in Bijlage II van de Vogelrichtlijn niet is aangemeld als bejaagbaar in België, maar dat neemt niet weg dat bestrijding mogelijk is op basis van het algemene afwijkingsartikel van de Vogelrichtlijn, in het bijzonder artikel 9. In dat artikel wordt bepaald dat afwijkingen op de bescherming van vogelsoorten kunnen worden toegestaan om welbepaalde redenen, onder meer in het belang van de openbare veiligheid en ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. Er zijn wel een aantal voorwaarden verbonden aan het toepassen van deze mogelijkheid. Zo mag enkel worden afgeweken op voorwaarde dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Ook moeten we aangeven welke middelen en methoden men mag gebruiken om af te wijken, waar en wanneer de afwijking mag worden uitgevoerd, welke bevoegde overheid toeziet op de uitoefening van de afwijking en welke controles zullen worden uitgevoerd door die overheid. De bestrijding die zou worden mogelijk gemaakt door de zo-even uiteengezette aanpassing van de regelgeving, zal beantwoorden aan de vereisten van artikel 9 van de Vogelrichtlijn.

De lidstaten moeten aan de Europese Commissie jaarlijks een verslag sturen met een opgave van dergelijke afwijkingen die worden toegestaan. Indien we in het Vlaamse Gewest beslissen om de kauw bestrijdbaar te maken met toepassing van artikel 9 van de Vogelrichtlijn, dan zal ik dat laten aanmelden bij de Europese Commissie.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter ik ben een beetje ontgoocheld over het antwoord op mijn concrete vraag. Mevrouw de minister, wat is de essentie van mijn vraag? We hebben een eenvoudige wijziging van een artikel van het Jachtdecreet gehad. We hebben dat eenparig goedgekeurd in mei 2006. Toen reeds werd afgesproken dat er een procedure zou worden uitgewerkt door de administratie. Het kabinet van uw voorganger was daar uiteraard ook bij betrokken. Zeventien maanden later zijn we nog steeds in het stadium van voorstellen.

Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de administratie die toen dwarslag, vandaag nog dwarsligt. U zegt dat er nog onderzoek op het veld moet gebeuren. In West-Vlaanderen heeft de provincie in samenwerking met de beroepsorganisaties heel wat voorbereidend werk gedaan. Mevrouw de minister, ik kan u dat bezorgen als u en uw administratie daar niet over beschikken. Ik wens dat er vooruitgang komt in dit dossier, en ik zou u daarover niet graag nog eens ondervragen. Excuseer als ik een beetje emotioneel reageer, maar als parlementslid moet ik deze zaken opvolgen.

Minister Hilde Crevits: Misschien ben ik niet helemaal duidelijk geweest. Het onderzoek dat ik aankondig, staat los van het komende besluit. We wachten niet op nog 24 onderzoeken. Ik vind het ook vervelend dat er geen besluit is. Mijn raadgever zal de nuttige voortschrijding van het dossier bespoedigen. Hij bevestigt nogmaals dat het in de komende weken op de regeringstafel ligt. Ik kan uw zorg volledig bijtreden, mijnheer De Meyer.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw engagement.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: De kauw zal niet kunnen worden bejaagd, maar wel bestreden, volgens artikel 4. Ik hoop dat we dit zo kunnen aanbieden aan de mensen die daar problemen mee hebben. Kauwen doen heel veel kwaad in de natuur. Ze pikken de eieren en jongen van kleine vogeltjes kapot.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik noteer dat de uitvoeringsbesluiten de komende weken worden voorgelegd aan de regering.

Ik begrijp verder dat men in de nacht moeilijk kan gaan jagen op everzwijnen omdat dat gevaarlijk is. U overweegt dus blijkbaar om, als de jacht gesloten is, die

voor everzwijnen open te stellen onder bepaalde beperkende voorwaarden.

Sommige gemeenten, waaronder de mijne, worden geconfronteerd met een spreeuwenplaag. Elke avond strijken duizenden spreeuwen neer in onze stad. Ik hoor dat aan de kust de meeuwen alles ondersneeuwen. Als ik goed ben ingelicht, zijn spreeuwen beschermd. Er zijn geen afdoende middelen om die te bestrijden. Je kunt er wel eens een doodschieten, maar ze verplaatsen zich dan gewoon honderd meter verder. Op die manier maken ze andere mensen het leven zuur.

Mevrouw de minister, bent u daarvan op de hoogte? Ik verwacht vandaag geen antwoord, maar kunt u dat eens bekijken en zoeken naar een oplossing?

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Sorry dat ik het ongetwijfeld boeiende debat niet helemaal heb kunnen volgen, maar ik heb samen met de heer Stassen in de commissie voor Wonen de toekomst van Doel proberen te redden. Doch dat is niet gelukt.

Mevrouw de minister, metingen en studies hinken vele jaren achter op de realiteit. Uw tellingen en cijfers zijn niet jaren, maar soms decennia oud. Degenen die suggesties en materiaal aan u moeten overmaken, hebben blijkbaar niet altijd contact met de praktijk. Als we in het buitengebied of in de verstedelijkte gebieden rondwandelen en onze ogen opentrekken, kunnen we zien dat er problemen zijn. De evolutie in de fauna is van dien aard dat we heel kort op de bal moeten spelen. Het overtal van sommige soorten is schrikbarend te noemen.

Wie doet de tellingen, wie trekt de conclusies en wie doet aanbevelingen? Ik kan me voorstellen dat de jagers en de natuurbeschermers tot heel andere tellingen komen. We moeten proberen daar objectief in te zijn. Mevrouw de minister, als ik u hoor zeggen dat u zelfs overweegt om kraaiachtigen en eksterachtigen te laten bejagen door roofvogels, dan zal dit een averechts effect hebben. Het is omgekeerd: als u roofvogels wilt bestrijden, dan moet u kraaiachtigen uitzetten.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: U gaat onderzoeken of de bijzondere jacht op everzwijnen in de gesloten tijd mogelijk is om schade te voorkomen. U wilt werken op maat. Dat kan ik goed begrijpen. Dit beperkt zich tot specifieke plaatsen.

Ik hoop dat ik binnenkort een antwoord krijg in verband met de meeuw.

Wat de spreeuw betreft, kan ik de heer Verfaillie volgen. Ik heb problemen met artikel 4 van het KB over de be-

scherming van vogels, dat een dubbele optie naar voren schuift. Spreeuwen mogen worden bestreden van 1 mei tot 30 september in tuinen en boomgaarden, en op andere plaatsen, onder andere parken, van 1 oktober tot 30 april. De tijdstippen verschillen compleet. Dat creëert bij ons problemen. Wilt u dat ook onderzoeken?

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Verfaillie, ik heb aan het uitvoeringsbesluit een timing gekoppeld, zoals gevraagd.

In verband met de everzwijnen loopt het onderzoek nog.

Mijnheer Wymeersch, ik heb de stand van zaken geschetst. Er bestaan geen nauwkeurige recente gegevens over de kauw. Wat we vooral missen, is een goed soortenbesluit. Ik heb ook daarvan een stand van zaken gegeven. In het besluit zit een monitoringsysteem vervat. Die monitoring moet worden aangestuurd door het INBO in samenwerking met alle betrokken groepen.

Men heeft mij gesuggereerd om roofvogels uit te zetten ter bestrijding van kraaien. Ik heb gezegd dat ik dat zou onderzoeken. Ik heb me helemaal niet geëngageerd om daar een timing aan te koppelen. Ik hoor hier twee diametraal tegengestelde visies. Dat sterkt me in de overtuiging dat we dat idee minstens moeten onderzoeken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de ongezonde binnenlucht in scholen

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geregeld duiken studies, artikels of berichten op over de ongezonde binnenlucht in onze scholen. In 2005 werd er een grondige studie uitgevoerd door het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG). Er verscheen een artikel over in de Artsenkrant in 2005. Onlangs voerde Test-Aankoop een studie uit in zestig klaslokalen. De luchtkwaliteit was heel slecht, er zat te veel CO₂, benzeen en toluene in. Kinderen brengen heel wat tijd door op de schoolbanken. Die lucht is niet alleen slecht voor de gezondheid maar ook voor de concentratie. In een klaslokaal dat goed verlucht is, zijn de kinderen veel langer geconcentreerd.

Het raam open zetten tijdens de speeltijd is onvoldoende. Als het raam daarna weer dicht gaat, is het effect

van de verluchting al na een half uur verdwenen. Er moet een constante degelijke ventilatie gebeuren.

Ook in onze huizen laat de luchtkwaliteit te wensen over. Misschien geldt dat zelfs voor het Vlaams Parlementsgebouw.

Sensibilisering en preventie zijn heel belangrijk. Daarnaast zijn structurele maatregelen nodig. In nieuwe gebouwen wordt daarop gelet, maar Vlaanderen heeft heel wat verouderde schoolgebouwen. In Wallonië heeft men een normering voor de verluchting van schoolgebouwen.

Mevrouw de minister, kunt u de berichten over de ongezonde binnenlucht in scholen bevestigen? Over welke recente officiële studies beschikt u? Wat tonen die aan? Zijn er nog onderzoeken aan de gang? Zijn er nieuwe onderzoeken gepland?

Over welke middelen en instrumenten beschikt u om de binnenluchtkwaliteit in scholen te verbeteren? Er bestaat een pilootproject 'Lekker Fris', waar vijftien basisscholen aan deelnamen. Daar zijn conclusies uit getrokken. Vanaf januari 2008 wordt 'Lekker Fris' uitgebreid naar alle lagere scholen. De secundaire scholen – met hun chemielokalen en met de lessen houtbewerking en dergelijke – doen niet mee. Hoe wordt dat aangepakt?

Welke preventieve maatregelen kunt u nemen? Bestaan er normen of richtwaarden met betrekking tot de binnenluchtkwaliteit in scholen? Op welke manier worden er controles uitgevoerd? Zijn daar sancties of aanbevelingen aan verbonden?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me aan bij de vraag. Mevrouw de minister, u weet uit een vorig leven dat het debat over milieu en gezondheid hier al vaker werd gevoerd. Ik heb naar aanleiding van het artikel waar mevrouw Schauvliege naar verwijst, een vraag om uitleg gesteld aan toenmalig minister Vervotte.

Binnen haar bevoegdheid bestaat er immers een Binnenmilieubesluit, dat richtwaarden en zelfs interventiewaarden bepaalt. Wanneer voor een bepaalde stof een richtwaarde overschreden wordt, moet men een jaarlijkse rapportering doen aan de regering.

Er is een ernstig probleem en mevrouw Schauvliege heeft al een aantal parameters opgesomd. Maar formaldehyde is in de meeste scholen een probleem. Er worden zelfs waarden gemeten die in de buurt komen van interventiewaarden. In het Westen brengen we 80 percent van onze tijd binnenshuis door. Het is wetenschappelijk bewezen dat de binnenhuisvervuiling groter en ernstiger is dan de buitenhuisvervuiling. Het is dus wel nodig dat er een extra inspanning gebeurt.

Ik ben toen in Brussel gaan kijken en heb voorgesteld om het Brusselse systeem over te nemen. Daar bestaat een ambulance verte of groene ambulance – een dienst van het Brusselse gewest – die op vraag van individuele bewoners of op advies van een huisarts die een probleem vaststelt, binnenhuismetingen komt doen. Die ploeg werkt al een aantal jaren in Brussel en heeft haar nut bewezen. Jammer genoeg heb ik toen de minister er niet van kunnen overtuigen om dat systeem eens grondig te bekijken en eventueel over te nemen in Vlaanderen. Ik weet dat dit ook behoort tot de bevoegdheid van de minister voor Gezondheidszorg, de twee ministers zouden dus best samenwerken.

Mijn tweede punt gaat over een initiatief van het Amerikaanse Environmental Protection Agency. Dat heeft een digitale tool ontwikkeld die het ter beschikking stelt van alle scholen in de Verenigde Staten. Met die tool kunnen directies de binnenhuiskwaliteit screenen maar ook de poetsproducten. Ik zou willen suggereren, mevrouw de minister, om eens te bekijken hoe men die tool inzet en of hij niet te gebruiken is in Vlaanderen. Ik wil u gerust de referenties geven.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dit is een mooi uur om die vraag te stellen, want de lucht in dit schitterend geconcipieerd gebouw laat ook te wensen over.

Er bestaat een Steunpunt Milieu en Gezondheid en mijn medewerker aan mijn rechterzijde is voorzitter van de stuurgroep. Ik stel voor dat we de suggesties van de groene ambulance en de tool op de agenda van deze stuurgroep plaatsen. Dan is minister Vanackere ook meteen betrokken.

In Vlaanderen werden reeds een aantal onderzoeken verricht naar de toestand van het binnenmilieu in scholen. Zo werden in 1988 binnenklimaatmetingen uitgevoerd in 96 klaslokalen verspreid over 10 Belgische scholen. In 1989 volgde een tweede, meer gedetailleerde meetcampagne in 17 klaslokalen, verspreid over 5 Belgische scholen.

Meer recent in 2003, voerde de Universiteit Antwerpen een onderzoek uit rond astma en allergie en werden metingen gedaan in 27 basisscholen in de provincie Antwerpen. In 2004 werd de luchtkwaliteit gemeten in 19 Belgische klaslokalen. Vastgesteld werd dat er zich vooral problemen stelden met de concentratie aan CO₂ en fijn stof in de klaslokalen. De hoge waarden werden onder andere toegeschreven aan het gebruik van schoolbordkrijt en de aanwezigheid van tapijten.

De laatste jaren werden bij de Vlaamse overheid verschillende initiatieven genomen rond dit thema. Een onderzoek naar de invloed van milieugevaarlijke stoffen

in de buitenlucht op de kwaliteit van de binnenomgeving, in opdracht van de dienst Milieu en Gezondheid van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, werd begin 2007 afgerond. Deze studie had vooral tot doel de blootstelling van kinderen als kwetsbare groep te bepalen. Het onderzoek bestond enerzijds uit het bepalen van de binnenmilieublootstelling voor een aantal geselecteerde prioritaire milieugevaarlijke stoffen van de kinderen aan de hand van stalen van de binnenlucht en persoonlijke dosimeters en anderzijds uit het bepalen van het aandeel van deze stoffen, aanwezig in het binnenmilieu en afkomstig vanuit het buitenmilieu. Het zwaartepunt van dit onderzoek lag op metingen in en rond woningen, aangezien kinderen daar het merendeel van de tijd doorbrengen. Naast metingen in woningen werden, weliswaar in een beperktere staalnamecampagne, ook metingen uitgevoerd in een aantal andere leefomgevingen van kinderen zoals kinderdagverblijven, scholen, ontspanningsruimtes – zwembad, jeugdhuis, bibliotheek – en verkeer. Er bleek dat de richtwaarden uit het Vlaamse Binnenmilieubesluit in alle binnenomgevingen voor benzeen, formaldehyde en totaal vluchtige organische stoffen geregeld worden overschreden. In het algemeen liggen de concentraties aan luchtvervuilende stoffen in scholen zelfs iets lager dan die gemeten in woningen.

Dit najaar begint in opdracht van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie een nieuw onderzoek naar de binnenluchtkwaliteit in scholen. De procedure voor de toekenning van deze opdracht loopt op dit ogenblik. De kosten voor het onderzoek worden gedeeld door de Dienst Milieu en Gezondheid van het departement Leefmilieu, dat vijf zesde van de totale kostprijs zal dragen, en de afdeling Toezicht Volksgezondheid van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, dat een zesde van de kostprijs zal dragen.

Zoals u weet, brengen kinderen tijdens het schooljaar veel tijd door op school, namelijk bijna een derde en, over het hele jaar bekeken, bijna een zesde van de tijd. De blootstelling aan eventuele vervuilende stoffen aanwezig in de school kan dus groot zijn. Bovendien zijn kinderen gevoeliger dan volwassenen voor vervuilende stoffen uit de omgeving. Daarom spitsen we ons toe op die doelgroep. Daarom wil het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie de kwaliteit van het binnenmilieu in de klas laten onderzoeken. Uiteraard werd over deze studie nauw overlegd met minister Vandenbroucke.

Het onderzoek zal de kwaliteit van het binnenmilieu in lagere scholen inventariseren, met een focus op de impact van het buitenmilieu. Zowel de invloed van verschillende types buitenmilieu als de invloed van het type ventilatie en aanwezige materialen en producten zullen worden onderzocht. De studie wordt uitgevoerd in scholen in zowel de stedelijke als de landelijke omgeving en behelst een selectie van oude, jongere en nieuwe schoolgebouwen. Alles types komen dus aan bod.

Verschillende vervuilende stoffen zullen worden gemeeten, zoals fijn stof en bepaalde organische stoffen, zoals benzeen en formaldehyde. De mogelijke bronnen van fijn stof zijn voornamelijk het verkeer, de industrie en de gebouwenverwarming. Voor de organische stoffen kunnen onder meer het gebruikte meubilair, het verkeer, verven en lijmen belangrijke bronnen vormen.

Afhankelijk van de vervuilende stof en de bron van de vervuiling, zijn maatregelen die de kwaliteit van de buitenlucht verbeteren of maatregelen in verband met de samenstelling van producten of het gedrag van leerkrachten en leerlingen aangewezen. Verder onderzoek moet uitwijzen welke bron voor een bepaalde vervuilende stof belangrijk is, zodat gerichte maatregelen kunnen worden genomen. In samenwerking met de Dienst Productbeleid van de Federale Overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu kunnen dan eventueel maatregelen worden genomen voor stoffen die voornamelijk afkomstig zijn van binnenbronnen. Naargelang de resultaten van de nieuwe studie kunnen concrete gedragstips en onder meer aanbevelingen betreffende productbeleid worden geformuleerd, in de vorm van informatiecampagnes. Ook meer algemene tips ten aanzien van het gezondheidsbeleid, met de primaire en secundaire preventie en de gezondheids promotie, ten aanzien van het huisvestingsbeleid en van flankerende beleidsvelden zoals het productbeleid zijn mogelijk.

Door eenvoudige en vaak goedkope acties te ondernemen kan de kwaliteit van het binnenmilieu van de klas er sterk op vooruitgaan. Ik kan enkele voorbeelden opnoemen, maar er zijn al enkele aangehaald. Alle tips komen uit Lekker Fris, een project van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid en de medisch milieukundigen bij de LOGO's (netwerken voor Lokaal Gezondheidsoverleg). Vorig schooljaar liep de pilootfase van dit project in vijftien Vlaamse basisscholen. Dit werd gekoppeld aan een infocampagne '(G)een vuiltje aan de lucht!'. Hierbij werd het thema van het binnenmilieu op school aan de hand van een poster en folder in de kijker gezet. Het project wordt dit schooljaar aangeboden aan alle Vlaamse basisscholen en wil hen ook aanzetten om te werken aan een gezond binnenmilieu op school. We willen dit uitbreiden tot alle basisscholen omdat jonge kinderen gevoeliger zijn voor de impact van allerhande stoffen. Uiteraard kunnen die tips ook welkom zijn in de andere onderwijsinstellingen.

De Vlaamse Regering heeft een besluit uitgevaardigd om te kunnen reageren op gezondheidsbedreigende factoren in het binnenmilieu van publiek toegankelijke gebouwen, zoals scholen, of privégebouwen. Dit Binnenmilieubesluit dateert van 2004. Het is een uitvoeringsbesluit bij het preventiedecreet en geeft onder meer richt- en interventiewaarden voor een aantal fysische,

chemische of biotische factoren in het binnenmilieu. Bij overschrijding van deze waarden is actie inderdaad aangewezen. Zo kunnen de medisch milieukundigen bij de LOGO's of de afdeling Toezicht Volksgezondheid, afgekort ToVo, van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid bij gezondheidsproblemen met een onderzoek beginnen. Indien gezondheidsklachten worden geconstateerd of er een vermoeden is van een verhoogd gezondheidsrisico voor de gebruikers van een publiek toegankelijk gebouw, kan een schriftelijke vraag tot onderzoek worden ingediend bij de medisch milieukundige bij het LOGO van de regio of bij de afdeling ToVo.

Het thema van het binnenmilieu is opgenomen in de controlelijst 'Veiligheid en welzijn op school', die de inspectie Basisonderwijs gebruikt tijdens schooldoorlichtingen bij de controle van de aspecten veiligheid, hygiëne en woonbaarheid op school. Het thema komt ook aan bod in de omzendbrief van 8 oktober 1997 met betrekking tot de veiligheid, gezondheid, hygiëne en milieuzorg in onderwijsinstellingen. Die stelt dat het de opdracht van de school is te zorgen voor het welzijn van leerlingen en medewerkers. Dat welzijn wordt nagestreefd door maatregelen uit te voeren met betrekking tot de arbeidsveiligheid, de gezondheid, de psychosociale belasting, de verfraaiing van de werkplaatsen en het leefmilieu.

Sinds 1 januari 2006 is ook het Energieprestatiebesluit van kracht, dat eisen oplegt aan alle nieuwe gebouwen en aan alle bestaande gebouwen die verbouwd of uitgebreid worden. Dat besluit legt eisen op voor thermische isolatie, energieprestatie en binnenklimaat, naast de al lang bestaande, maar regelmatig aangepaste regelgevingen inzake arbeidshygiëne, het Algemeen Reglement op de Arbeidsbescherming (ARAB) en de codex. In het ARAB komen een aantal artikelen voor die betrekking hebben op het binnenmilieu. De Codex Welzijn op het werk is net als het ARAB van toepassing op scholen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik stel vast dat men al sinds 1998 bezig is met studies over dit onderwerp. Het wordt dan ook tijd om tot actie over te gaan. De actie 'Lekker Fris' is op zich een goed alternatief, vooral inzake preventie en sensibilisering. Het is echter niet voldoende om tijdens de speeltijd een raam open te zetten. Er is een constante ventilatie nodig. Uit de studies blijkt ook dat het voor de scholen vooral een financieel probleem is. Wij bieden gratis onderwijs aan, en er blijft dan ook niet veel geld over om iets te doen aan het binnenhuismilieu in scholen.

Mevrouw de minister, u zegt dat er richtwaarden zijn voor het binnenhuisklimaat, ook in scholen. U vermeldt er echter zelf bij dat er pas wordt opgetreden wanneer er gezondheidsklachten zijn gesignaleerd. Het lijkt me

aangewezen om preventief steekproeven of controles uit te voeren.

Ik wist niet dat bij de inspectie van scholen ook de binnenhuiskwaliteit werd gemeten. Dat is nieuw voor mij.

Ik verwacht ook veel van de energieprestatieregelgeving die een aantal verplichtingen oplegt inzake andere ventilatie. Ik hoop vooral dat het niet alleen bij studies blijft maar dat er ook maatregelen zullen worden genomen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, we zijn de fase van het vriendelijk sensibiliseren voorbij. Er zijn een aantal instrumenten, ook al zijn die niet altijd even dwingend, die kunnen worden ingezet. Misschien is het nuttig om de scholen een lijst te bezorgen met bijvoorbeeld de schoonmaakproducten die chloor of andere schadelijke producten bevatten en die dus niet mogen worden gebruikt.

Mevrouw de minister, u zegt dat u de idee van ambulance verte in overweging zal nemen. Het lijkt me aangewezen daar binnenkort nog eens over te praten en na te gaan of het effectief een haalbaar systeem is voor Vlaanderen.

Minister Hilde Crevits: De actie wordt uitgebreid naar alle Vlaamse basisscholen. Daar zal in alle klassen de nodige aandacht op gevestigd worden. De actie die tot nu toe liep in de vijftien basisscholen, kan worden uitgebreid. Er kan een gezond binnenklimaat worden bereikt in de scholen zonder al te grote financiële inspanningen. Dat is mogelijk door een gedragswijziging: geen dieren, geen tapijten en geen zware gordijnen in de klas, regelmatig de lucht verversen, geen printers en kopieertoestellen in de klas enzovoort. Met een aantal relatief eenvoudige ingrepen kan het binnenklimaat in de school worden verbeterd.

Dit probleem, dat de bevoegdheid van drie ministers aanbelangt, zal op de agenda van de eerstvolgende Stuurgroep Milieu en Gezondheid worden geplaatst.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het hernieuwde samenwerkingsakkoord over het bodemsaneringsfonds voor de tankstations (BOFAS vzw)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de minister, mevrouw Van den Eynde en ikzelf hebben in het verleden al vragen gesteld aan uw voorganger, minister Peeters, over de problematiek van BOFAS (Bodemsaneringsfonds voor tankstations/Fonds d'assainissement des sols des stations-service). Dit fonds werd begin 2004 opgericht op initiatief van de gewesten, de federale overheid en de petroleumsector. Het wordt voor de helft gefinancierd door de petroleumsector zelf en voor de helft door de consument aan de pomp.

Belangrijk is dat de initiële opdracht van BOFAS was om in geval van sluiting de bodemsanering te bewerkstelligen en te financieren. Het gaat om vrij belangrijke financiële dossiers. In het geval van een voortzetting of een hernieuwing van de uitbating zal BOFAS de sanering adviseren, administratief opvolgen, controleren en gedeeltelijk bijdragen aan de saneringskosten.

Aanvankelijk zou deze actie een tijdelijk en eenmalig karakter hebben. Afhankelijk van het type, was de deadline van de aanvraag maart 2005 of maart 2006. Tijdens de eerste periode werden 1551 dossiers voor gesloten tankstations ingediend en 1681 dossiers voor bestaande uitbatingen. Het was dus een enorm succes.

In de commissie werd al vaak gedebatteerd over de voorwaarden voor het indienen van een aanvraag. De twee data werden telkens in vraag gesteld. Ik heb ook aan uw voorganger gevraagd waarom er geen aanvraag kon worden ingediend voor tankstations die reeds gesloten werden voor 1993. Waarom wordt er enkel bijgedragen aan saneringskosten van na 2000? Veel zelfstandige uitbaters die met pensioen gaan, worden immers geconfronteerd met het feit dat de saneringskosten vaak groter zijn dan de waarde van het patrimonium.

Op 20 september 2007 werd het hernieuwde samenwerkingsakkoord gepubliceerd. Dat betekent dat eigenaars of exploitanten een laatste kans krijgen om een beroep te doen op BOFAS. De aanvragen dienen uiterlijk tegen 20 maart 2008 binnen te zijn.

Wanneer ik de nieuwe voorwaarden bekijk, dan merk ik dat de data weer niet transparant zijn. Als ik het goed begrijp, kunnen nu ook aanvragen ingediend worden voor stations die gesloten werden voor 1993. Voor de saneringskosten gemaakt voor 2000, kan alsnog geen bijdrage gevraagd worden. Zo zitten we met een gap. Er wordt zagezegd in een bijdrage voorzien voor saneringswerken die worden aangevat voor 1 januari 2000, maar enkel voor de kosten van de sanering die betrekking hebben op de periode na 1 januari 2000. Voor mij is het dan niet duidelijk om welke gevallen het concreet gaat. Ik verneem dat ook de betrokkenen hierover hun twijfels hebben.

Mevrouw de minister, hebt u er een idee van hoeveel bodems nog in aanmerking komen om met een bijdrage van BOFAS gesaneerd te worden?

Waarom de vroege deadline van 20 maart 2008? De aanvraag dient vanzelfsprekend vergezeld te zijn van een bodemonderzoek. Het is niet evident om dat snel te regelen. Waarom kunnen we het tijdelijke en eenmalige karakter niet laten vallen?

Met het oog op de vroege deadline en nodige bijkomende administratie en onderzoeken, zou ik graag vernemen hoe over alles zal worden gecommuniceerd opdat de actie even succesvol wordt als de vorige keer.

Hebt u er een idee van hoeveel één dossier gemiddeld kost? Wordt het fonds via de huidige financieringsregel voldoende gedekt? Werden er aanpassingen aangebracht? Betaalt de consument nu meer aan de pomp?

Hoe lang zal de sanering per ingediend dossier gemiddeld duren? Aan welke timing wordt gedacht? Welke dossiers worden eerst behandeld? Volgens welke criteria worden prioriteiten vastgelegd? Of blijven dezelfde criteria gelden als de vorige keer?

Waarom wordt niet in een bijdrage voorzien voor saneringskosten die dateren van voor 2000? Waarom komen niet gewoonweg alle tankstations met vervuilde bodems in aanmerking? Wat is de reden voor het gebruik van de verschillende data?

Zijn er nog categorieën van tankstations die in de huidige en de vorige regeling niet voor een aanvraag in aanmerking komen? Zo ja, wat is daarvan de reden?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het dossier over BOFAS is in volle ontwikkeling. Het is dus noodzakelijk om er af en toe een paar vragen over te stellen.

De aanpak van de problematiek van de verontreinigende bodems door tankstations wordt steeds groter, want de groep die in aanmerking komt voor een saneringsbijdrage werd uitgebreid. Ik vraag me af of in de toekomst alles wel betaalbaar blijft. Het kostenplaatje kan spectaculair stijgen wanneer men vaststelt dat de verontreiniging zich niet meer beperkt tot het tankstation zelf.

Vandaag las ik bijvoorbeeld in de krant dat in Herentals de bodemverontreiniging door een tankstation zicht heeft verspreid tot 2 meter onder het wegdek. Hoe zullen we hier in de toekomst mee omgaan? Moet onder het wegdek gesaneerd worden? Die drainage onder het wegdek kost ongeveer 300.000 euro.

Laat het duidelijk zijn: het verheugt me ten zeerste dat er al een fonds bestaat voor de slachtoffers van bodemverontreiniging veroorzaakt door tankstations – jam-

mer genoeg is het fonds voor de stookolietanks nog steeds in oprichting. Toch is er een probleem wanneer uitbaters van een tankstation ervoor opteren om het tankstation open te houden en hun activiteiten niet te staken, want in dat geval wordt de bijdrage aan de sanering beperkt tot een plafond van 62.000 euro. Een hoger bedrag zou immers door Europa als concurrentievervalsing worden beschouwd. De sanering valt dus voor een heel groot gedeelte ten koste van de eigenaar en in de praktijk is dit onhoudbaar.

Gelet op de hoge kostprijs van de sanering, vraag ik me af of de sanering van alle ingediende dossiers nog wel een haalbare kaart is. Zullen, gelet op de mogelijke onbetaalbaarheid van het project, de kosten verder worden doorgerekend in de brandstofprijs? Ziet u een oplossing voor de problematiek van de bodemverontreiniging bij tankstations waarvan de uitbaters de activiteiten wel nog voortzetten?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, een kleine opmerking. De laatste overeenkomst heeft geleid tot andere criteria en andere mogelijkheden om de aanvragen voor subsidie in te dienen. Maar die werden niet vermeld in de brief die de gemeenten hebben gekregen van BOFAS. In die brief werd gevraagd of er nog sites of tankstations zijn die eventueel in aanmerking zouden komen voor subsidiëring.

Toen ik de nieuwe reglementering bekeek, viel het me op dat er een verschil is tussen wat vandaag aangenomen wordt en wat vroeger aangenomen werd. Een aantal tankstations die vroeger niet in aanmerking kwamen, komen vandaag misschien wel in aanmerking. Maar dat stond niet in die brief.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: BOFAS vzw raamt het aantal nieuwe aanvragen in Vlaanderen op ongeveer 300.

De erkenning van BOFAS loopt van 2004 tot en met 2014 en is eventueel eenmalig verlengbaar met een bijkomende periode van vijf jaar. Binnen deze termijn moeten alle bodemsaneringen van tankstations uitgevoerd worden. De aanvragen dienden normaliter al ingediend te zijn voor 26 maart 2005 voor de tankstations die zouden sluiten of al gesloten waren, en voor 26 maart 2006 voor de tankstations die wensten open te blijven.

De uitbaters van tankstations die voor 1993 gesloten waren, kwamen toen niet in aanmerking voor een subsidie. De nieuwe aanmeldingstermijn die loopt tot 20 maart 2008 is vooral op die groep gericht.

Om BOFAS in staat te stellen zijn opdracht volledig uit te voeren voor het beëindigen van zijn erkenning in 2014,

moet nu een beperkte termijn voor aanmelding gesteld worden. Dat is de reden waarom het een relatief korte termijn is. Deze termijn is redelijk te noemen, omdat er normalerwijs voldoende tijd is om een oriënterend bodemonderzoek uit te voeren en om een volledige aanvraag voor subsidie bij BOFAS vzw in te dienen.

BOFAS heeft een uitgebreide communicatiecampagne opgezet om de betrokken partijen zo goed mogelijk in te lichten. Alle mogelijke aanvragers werden persoonlijk aangeschreven door de vzw. Naar het college van burgemeester en schepenen en naar de milieu-ambtenaar van elke gemeente in België werd een brief verstuurd waarin gewezen wordt op de nieuwe mogelijkheid om een aanvraag voor een subsidie in te dienen. Er werd ook een informatiebundel bezorgd aan de notarissen. Momenteel worden door BOFAS vzw acties op touw gezet waarbij de regionale pers wordt ingelicht.

Daarnaast heb ik in de week van 8 oktober 2007 een brief verstuurd naar alle gemeentebesturen in Vlaanderen, waarin wordt gevraagd om een inventaris op te maken van alle terreinen waar een tankstation gevestigd is of was en om deze gegevens over te maken aan BOFAS vzw. Deze brief is ondersteunend bedoeld, naast de brief die door BOFAS vzw zelf al is verstuurd naar de gemeentebesturen. Vandaar dat de brief veeleer beknopt is opgesteld, als geheugensteuntje, en ik niet nog eens de hele reglementering of alle wijzigingen heb vermeld. Maar als er daarover problemen, pertinente vragen of noden zijn, ga ik daar graag op in.

Mijnheer Decaluwe, de gemiddelde kostprijs voor de uitvoering van een bodemsanering in het kader van een sluiting of stopzetting van een exploitatie van een tankstation, wordt geraamd op 100.000 euro. Voor de uitvoering van een bodemsanering in het kader van een voortzetting van de activiteiten van het tankstation wordt de kostprijs geraamd op 50.000 euro. Per dossier dient men echter rekening te houden met sterke individuele schommelingen.

Er dient opgemerkt te worden dat de gemiddelde kostprijs voor de saneringen die nu en de eerstkomende jaren in opdracht van BOFAS uitgevoerd worden, gemiddeld hoger zal liggen, omdat deze dossiers een hogere saneringsprioriteit hebben, wat in veel gevallen ook een grotere vuilvracht aan bodemverontreiniging inhoudt.

Omdat BOFAS vzw over voldoende financiële middelen beschikt – dat is toch al een positieve zaak –, is de regeling uitgebreid en wordt de inschrijving in algemeenheid heropend. Naar aanleiding van de wijziging van het samenwerkingsakkoord zijn er geen aanpassingen op het vlak van de financieringsregel gebeurd. De bijdrage van de consument aan de pomp werd evenmin gewijzigd.

De gemiddelde duur van een bodemsanering is moeilijk in te schatten, aangezien dit, net zoals voor de bepaling van de gemiddelde kostprijs van een bodemsanering,

afhankelijk is van vele factoren die kunnen verschillen van dossier tot dossier. BOFAS vzw streeft ernaar per jaar gemiddeld 100 bodemsaneringen uit te voeren in België, waarbij in 2014 – het laatste jaar van de erkenningstermijn van BOFAS – de laatste 100 bodemsaneringen worden opgestart. Voor dit streefdoel heeft BOFAS vzw nog geen rekening gehouden met de nieuwe aanvragen voor een subsidie die zullen worden ingediend.

De uitvoering van de bodemsaneringen gebeurt op basis van de saneringsprioriteit, die wordt vastgelegd door de bepaling van een milieuprioriteitenindex, de zogenaamde PIP-index. Hoe hoger die PIP-index of prioriteitenindex, hoe sneller een bodemsanering zal worden opgestart. De index houdt rekening met het gevaar dat de bodemverontreiniging inhoudt voor mens en milieu en met de hoeveelheid vuilvracht van een verontreiniging.

De reden waarom 1 januari 2000 als scharnierdatum wordt gebruikt voor een eventuele terugbetaling van de saneringskosten is dat in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en in het Waalse Gewest pas eind de jaren negentig een bodembeleid van kracht is geworden. Om een gemeenschappelijke regeling voor terugbetaling van de saneringskosten uit te werken die van toepassing kon zijn voor de drie gewesten, werd daarom beslist enkel de gemaakte saneringskosten na 1 januari 2000 voor een terugbetaling in aanmerking te laten komen. Die is derhalve ook gekoppeld aan de bijdrageplicht van de sector. Indien in een tussenkomst zou moeten worden voorzien voor de saneringskosten die gemaakt werden vóór 1 januari 2000, dan zou het principe van de bijdrageplicht herbekeken moeten worden en zou het samenwerkingsakkoord aangepast moeten worden.

De datum van 31 december 1992 werd destijds naar alle redelijkheid vastgelegd tijdens de onderhandelingen tussen de betrokken federaties, de drie gewesten en de federale overheid. In het huidige samenwerkingsakkoord werd deze datum geschrapt, zodat ook tankstations waarvan de activiteiten werden beëindigd vóór 31 december 1992 een aanvraag voor een tussenkomst kunnen indienen bij BOFAS vzw.

Een categorie die binnen het huidige samenwerkingsakkoord niet in aanmerking komt voor een tussenkomst van BOFAS vzw zijn de brandstofverdeelinstallaties die voor een ander gebruik worden of werden aangewend dan die verdeelinstallaties die als verkooppunt voor het publiek werden of worden uitgebaat, zoals de verdeling van brandstoffen voor motorvoertuigen in eigen beheer en/of voor eigen gebruik. De reden hiervoor is dat deze brandstofverdeelinstallaties niet toegankelijk zijn voor de consument, die derhalve ook niet heeft bijgedragen tot een mogelijke bodemverontreiniging.

Mevrouw Van den Eynde, ik zal rekening houden met uw opmerkingen. U weet dat recent een nieuw Vlaams Reglement betreffende de bodemsanering (Vlarebo) werd goedgekeurd. Die biedt heel wat souplesse voor de

aanpak van de verontreiniging. Die bestaat er onder meer in dat kan worden overgegaan tot risicobeheersing. Met die wijzigingen kunnen we toch voor een deel tegemoet komen aan uw terecht bezorgdheden.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de minister, ik dank u voor het uitvoerig antwoord. Toch heb ik twee bedenkingen. De doelstelling zou moeten zijn om alle vervuilde bodems te saneren. We hebben echter te maken met budgettaire beperkingen. In 2014 loopt het samenwerkingsakkoord af. Het kan nog met vijf jaar verlengd worden. De finaliteit is dan natuurlijk anders. Ik heb er echter alle begrip voor. Indien men de constructie van publiek-private samenwerking niet in het leven had geroepen, stonden we nog nergens. Op dat vlak is er een belangrijke stap voorwaarts gezet. We moeten wel nagaan hoe we een oplossing kunnen vinden voor de rest.

In 2000 stonden Wallonië en Brussel nog niet zo ver als Vlaanderen. De doelstelling is dat alle bodems gesaneerd worden. Ik kan me dan ook niet inbeelden dat Wallonië en Brussel voor 2000 geen dergelijke stations had. De sfeer is nu natuurlijk niet optimaal. Als er een verbetering optreedt, moeten de drie gewesten, eventueel samen met de federale overheid, toch eens zoeken hoe we de zaak zullen aanpakken. We hebben nog even tijd. Als in 2012 zou blijken dat gewesten een extra inspanning moeten leveren, moeten we onze verantwoordelijkheid nemen. We moeten ook rekening houden met de volksgezondheid. Het zou goed zijn een aantal voorbereidende gesprekken te voeren om een oplossing te vinden voor alle vervuilde bodems.

Wat de andere brandstofinstallaties betreft, is de redenering dezelfde. Er wordt gezegd dat de consument daar niets mee te maken heeft. Dat geldt natuurlijk ook voor de benzinestations. Waarschijnlijk is dat onderscheid om financiële redenen gemaakt. Mevrouw de minister, ik denk dat hier dezelfde logica moet worden gebruikt om een globale oplossing te bereiken.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Decaluwe, ik zal rekening houden met uw bezorgdheden. U moet echter ook erkennen dat BOFAS bijzonder succesvol is en goed werkt. Daardoor heeft ook de droogkuissector zich verenigd. De sector ontwikkelt een instrument om een versnelde sanering te bekomen via de collectivisering van het totale risico. Niettemin heeft elk instrument dat wordt ontwikkeld, een eigen voorgeschiedenis en eigen beperkingen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het beleid ten aanzien van dioxineverontreinigingen

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, half augustus werd in Stabroek een veebedrijf geblokkeerd omdat bij de controle van een rund van het bedrijf bleek dat de norm voor dioxine en dioxineachtige PCB's of polychloorbifenylen twee- tot driemaal te hoog was. Ook bij drie melkveebedrijven en in de land- en tuinbouwschool werd een verhoging van PCB's en dioxines vastgesteld.

Onmiddellijk werd een onderzoek opgestart, waarbij grondstalen werden genomen, alsook stalen van gewassen en veevoeder. Het onderzoek beperkte zich niet alleen tot Stabroek, ook in de omliggende gemeenten werden stalen genomen.

De ligging van de gemeente Stabroek in het havengebied deed immers vermoeden dat de vervuiling wel eens van het havengebied afkomstig zou kunnen zijn. Verder onderzoek van het profiel van de gevonden dioxines zou verduidelijking moeten brengen. Uit de eerste onderzoeksresultaten bleek dat de dioxinelimiet licht was overschreden en dat er geen gevaar was voor de gezondheid, waarop de geblokkeerde bedrijven werden vrijgegeven.

De zoektocht naar de oorzaak van de dioxineverontreiniging werd door één enkele zogenaamde ooggetuige geweten aan het crematorium van Wilrijk en vervolgens aan het Antwerpse stort de Hooge Maey, omdat volgens diezelfde ooggetuige blauwe vaten met asresten van het crematorium op de Hooge Maey worden gestort. Deze bewering werd onmiddellijk door de directie van de Hooge Maey ontkend. Uiteindelijk bleek uit de onderzoeksresultaten dat de verontreiniging zeer lokaal was, niet afkomstig van veevoeder, meststoffen of bodemverbeteraars. Volgens de informatie die werd verkregen van de bedrijven, zou er geen abnormale werking van bedrijven uit het havengebied zijn vastgesteld. Momenteel wordt het verbranden van afval als mogelijke oorzaak van de kleine dioxinecrisis naar voren geschoven.

Om zulke dioxineverontreinigingen in de toekomst te vermijden, zal een aantal beleidsmaatregelen moeten bijgestuurd worden op lokaal maar ook op gewestelijk niveau.

Mevrouw de minister, kunt u bevestigen dat de verontreiniging werd veroorzaakt door het verbranden van afval? Klopt het dat asresten van het crematorium in Wilrijk op de Hooge Maey zijn terechtgekomen? Zo ja, zijn deze asresten schadelijk voor de omgeving? Zo neen, waar gaan die asresten van het crematorium dan naartoe?

Mevrouw de minister, u zou een protocol afsluiten tussen de overheidsdiensten om tot betere controles en betere uitwisseling van meetresultaten te komen. Waren er onvolkomenheden inzake de samenwerking tussen de overheidsdiensten? Op welke manier moet de communicatie volgens u dan verlopen?

De landbouworganisaties vragen inmiddels de oprichting van een schadefonds voor landbouwers die worden getroffen door dioxineverontreiniging van externe bronnen. Zult u daar op ingaan?

Welke maatregelen moeten de lokale overheden volgens u nemen om zulke verontreiniging in de toekomst te voorkomen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Iedereen heeft de problematiek van de dioxines in Stabroek kunnen volgen. Tot op vandaag kon de juiste bron van de vervuiling nog niet worden opgespoord. De contaminatie in Stabroek is niet het gevolg van de gewone bedrijvigheid in de haven van Antwerpen, en ook het krachtvoer dat de dieren kregen en het slib en de bodemverbeteraars kunnen niet worden aangeduid als bron. Ik heb zelf het genoegen gehad om deel te nemen aan een aantal opvolgingsvergaderingen die in het kader van de problematiek hebben plaatsgevonden en ik heb de discussies van zeer nabij kunnen volgen.

Het spoedadvies van het wetenschappelijke comité van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) stelde dat de contaminatie waarschijnlijk te wijten is aan een niet-thermische bron die via de lucht verspreid werd naar gras, en dan later via het kuilgras, namelijk gras dat na oogsten in putten een fermentatieproces ondergaat, naar het vlees en de melk. Ik beklemtoon dat ook hierover vandaag geen zekerheid bestaat.

Het vast afval van de gasreiniging, namelijk vervuild sorbaliet, afkomstig van het crematorium in Wilrijk, wordt een keer per maand opgehaald door en afgevoerd naar Shanks in Roeselare. Daar worden er toelagstoffen toegevoegd om de zware metalen te immobiliseren. Daarna wordt de hele partij afgevoerd naar een categorie 1-stortplaats van OVMB (Oost-Vlaams Milieubeheer) te Gent.

Alle asresten komen in de asbus terecht en deze wordt meegegeven aan de familie. Ook bevat de bus nog houtas.

Via gecoördineerde acties en maatregelen, uitgevoerd door de verschillende betrokken entiteiten, namelijk de Afdeling Milieu-inspectie van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, het FAVV en de Vlaamse

Milieumaatschappij, werd op korte termijn een overzicht van de omvang van het probleem en mogelijke bronnen opgesteld. Elk van de betrokken entiteiten droeg bij tot een zeer positieve samenwerking, zodat op een snelle en correcte wijze de resultaten naar de betrokken partijen konden worden gecommuniceerd. De uitwerking van het protocol wordt op dit ogenblik bekeken. Er moet wel worden gegarandeerd dat een voor alle partijen werkbare structuur wordt opgezet die op het terrein ook een meerwaarde biedt. Ik heb daar vandaag nog geen definitief uitsluitend over.

De vraag van de landbouworganisaties is mij bekend. Bij de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid bestaat een sanitair fonds voor het vergoeden van de schade in geval van verplichte doding of slachting van dieren. Dieren worden vergoed bij ziekte, voor melk wordt de schade ten gevolge van de vernietiging van de melk gecompenseerd. Gezien dit fonds echter federale materie betreft, kan ik hierover moeilijk uitspraken doen.

In het kader van hun bevoegdheden kunnen lokale overheden zich in eerste instantie richten tot het sensibiliseren en optreden in verband met het particulier verbranden van afval, bijvoorbeeld in de tuin. Sluikstoken zou een belangrijke bijdrage kunnen leveren tot lokale dioxinegehalten. Er kan echter nooit met 100 procent zekerheid worden gezegd dat een incident zoals in Stabroek zich niet meer zal voordoen. Daarnaast wil ik opmerken dat we in Vlaanderen te maken hebben met een historisch passief voor dioxines door hun lange halfwaardetijd, namelijk 16 jaar.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: U zegt dat u de juiste bron niet kon achterhalen. Zoekt u nog naar die bron of is dat hoofdstuk afgesloten? (*Opmerkingen van minister Hilde Crevits*)

U zoekt nog verder. Dat is goed. Het is ook goed dat u duidelijkheid hebt geschapen over de asresten. Blijkbaar gaat de fantasie van misdaadauteurs heel ver.

Ik vraag me verder af of de landbouwers een beroep kunnen doen op het fonds waarover u spreekt.

Minister Hilde Crevits: Vermoedelijk komt enkel de melk daarvoor in aanmerking. In deze situatie kunnen ze daar wellicht geen gebruik van maken.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Als de bron wordt gevonden, kunnen ze misschien wel verhaal halen.

Minister Hilde Crevits: De metingen zijn gebeurd, de bron wordt gezocht door de methode van de uitsluiting. Er is geen zekerheid dat die ook wordt gevonden. Dat

neemt niet weg dat er verder wordt gemeten. Het onderzoek is dus zeker niet afgerond.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over milieuvergunningen van landbouwbedrijven

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de minister, veel milieuvergunningen van landbouwbedrijven vervallen in 2011. Volgens artikel 45bis van het milieuvergunningendecreet, zoals ingevoegd door het decreet van 19 mei 2006, kan men 48 maanden voor de vervaldatum een nieuwe aanvraag vervroegd indienen. Een vergunning vervroegd aanvragen is voor velen dus mogelijk vanaf 1 september 2007. Met die decreetswijziging is het mogelijk de aanvragen te spreiden in de tijd. Dat geeft wel enkele problemen op het terrein. Nieuwe aanvragen die nu worden ingediend, worden vroeger vergund zodat een verlies ontstaat van de duur van de huidige milieuvergunning. Als een bestaande vergunning loopt tot 1 september 2011 en er wordt op 1 september 2007 een nieuwe aanvraag ingediend, die wordt goedgekeurd op 1 september 2008 en loopt voor 20 jaar, dan wordt de looptijd van de bestaande vergunning ingekort met 3 jaar. Dat is een belemmering om de vergunning niet vroeger aan te vragen en te wachten tot het allerlaatste moment. Een vroegtijdige vernieuwing kan eventueel anticiperen op strengere voorwaarden, maar kan net zo goed een negatief effect hebben als er minder strenge aanpassingen komen of aanpassingen aan de procedure.

Mevrouw de minister, kan de start van de nieuwe aanvragen die vervroegd worden ingediend, beginnen lopen vanaf de eindtermijn van de vorige vergunning zodat er geen verlies ontstaat van de duur van de huidige milieuvergunning? Is het mogelijk om bij een vervroegde hervergunning de nieuwe vergunning in te laten gaan op de eindvervaldag van de vorige vergunning? Is het mogelijk om de landbouwers stimuli en garanties te geven om de nieuwe aanvragen in te dienen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het decreet van 19 mei 2006 voegt aan het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, een artikel 45bis toe, waardoor de aanvraag tot hernieuwing van de milieuvergunning die tot 48 maanden vóór het verstrijken van de lopende vergunning wordt ingediend, ontvankelijk kan worden

verklaard, in zoverre het een vergunning betreft waarvan de eindtermijn afloopt ten laatste op 1 september 2011. Deze regeling werd uitgevaardigd om de overheid toe te laten te anticiperen op een groot aantal hernieuwingen van bestaande vergunningen waarvan de vergunnings-termijn omstreeks 1 september 2011 zal vervallen.

Met betrekking tot het probleem rond de aanvang van de vergunningstermijn, heeft de vergunningverlenende overheid de vrijheid deze aanvangsdatum dossiermatig, maar uiteraard gemotiveerd, vast te stellen. Deze aanvangsdatum kan dus de datum van de beslissing zijn, maar kan, bijvoorbeeld bij een zuivere hernieuwing, evenzeer ook de vervaldatum van de oude lopende vergunning zijn.

Het is volledig in de geest van de regelgeving dat voor aanvragen die conform artikel 18, paragraaf 3, van het milieuvergunningendecreet tussen de achttiende en de twaalfde maand voor het verstrijken van de lopende vergunning worden ingediend, de nieuwe vergunning wordt verleend voor een termijn die ingaat op de vervaldatum van de oude lopende vergunning. Dit kan worden afgeleid uit artikel 39, paragraaf 1, van Vlarem I (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunningen), dat met betrekking tot de hernieuwing van de vergunning expliciet vermeldt: “De beslissing over deze vergunningsaanvraag laat de termijn en voorwaarden van de lopende vergunning onverkort van toepassing.” Hetzelfde geldt voor de vergunningen die met toepassing van artikel 45 bis van het milieuvergunningendecreet maximum 4 jaar voor de vervaldatum worden ingediend.

Het in Vlarem I algemeen opleggen dat in geval van hernieuwing de vergunningstermijn van de nieuwe vergunning steeds moet aanvangen op de vervaldatum van de oude lopende vergunning, is echter niet opportuun. Dergelijke bepaling zou de vergunningverlenende overheid te veel beperken in haar beoordelingsrecht in functie van de dossiermatige omstandigheden. Het is derhalve logisch dat de vergunningaanvrager expliciet in zijn hernieuwingsaanvraag moet vragen dat de te verlenen vergunning pas ingaat op de vervaldatum van de oude lopende vergunning.

Deze mogelijkheid geldt enkel voor zuivere hernieuwingsaanvragen. Als een hernieuwingsaanvraag echter ook een vraag tot verandering omvat, geldt de voormelde mogelijkheid niet, gelet op de termijnbeperkende bepalingen van artikel 30, paragraaf 5, van Vlarem I: “De vergunning voor de verandering van een inrichting wordt verleend voor een bepaalde duur waarvan de einddatum deze van de lopende vergunning niet mag overschrijden.”

De grootste stimulans voor het voortijdig aanvragen van een milieuvergunning door de landbouwers bestaat erin dat zij vervroegd rechtszekerheid kunnen bekomen over

de exploitatie op lange termijn van hun inrichting. Dit geldt voor de zuivere hernieuwingsaanvragen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank u voor uw zeer duidelijk antwoord, mevrouw de minister. Ik geloof dat heel wat onzekerheid is weggenomen, in de eerste plaats bij de landbouwers, maar ook bij de gemeente- en provinciebesturen. Zij dreigden op het laatste moment overspoeld te worden door duizenden aanvragen. Nu kan het werk in de tijd gespreid worden. Dat is een mooi signaal. De landbouwer kan nu al een hernieuwingsaanvraag indienen voor 2008.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het massaal betekenen van oude gerechtelijke afbraakbevelen door de afdeling Bouwinspectie

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt ons ooit beloofd dat we het nieuwe decreet Ruimtelijke Ordening, hoofdstuk Handhaving, eind 2005 zouden kunnen inkijken. We hebben al zeer veel geduld geoefend; ik vermoed dat u dat niet zult tegenspreken.

De stedenbouwkundige inspecteur mag nog steeds aan de strafrechter een vonnis tot afbraak vragen nadat een bouwmisdrijf al lang verjaard is, op voorwaarde dat de vordering werd ingesteld voor het misdrijf verjaarde. Hij kan ook via een burgerlijke rechtbank de afbraak vorderen en dit tot twintig jaar na de optrek van het onwettige bouwwerk. Van de beloofde verjaring na vijf jaar is niet veel in huis gekomen. Alleen de strafsanctie voor de instandhouding van inbreuken is weggefallen, maar het misdrijf van de instandhouding blijft nog steeds bestaan. Er is dus nog geen rechtszekerheid. Bovendien is verjaring niet van toepassing in de zogenaamd kwetsbare gebieden. Er is nog geen onderscheid gemaakt tussen harde en zachte kwetsbare gebieden.

De Afdeling Bouwinspectie is sinds september 2004 bezig met het betekenen – via deurwaarderskantoren – van oude gerechtelijke afbraakbevelen waarvan ze niet weet of ze al dan niet werden uitgevoerd. De Vlaamse Bouwinspectie stuurt via de deurwaarders honderden aangetekende brieven naar bouwovertreeders om te verhinderen dat bouw misdrijven van na 1977 zouden verjaren. Het zou meer bepaald om 1697 gevallen

gaan waar de Vlaamse Bouwinspectie geen informatie over heeft.

Men stuurt eerst de dossiers naar de deurwaarders die dan de mensen een brief sturen om te achterhalen of het vonnis werd uitgevoerd. Wie niets laat weten, krijgt het vonnis opnieuw betekend om te vermijden dat het zou verjaren. In Limburg werden de voorbije weken toch tientallen zeer oude vonnissen betekend. In de Noorderkempen gaat het om nog meer vonnissen. Een deurwaarder uit mijn eigen stad, Herentals, kreeg zowat 500 dossiers van de inspectie binnen, uiteraard soms ook over kleine bouwovertradingen.

De nieuwe golf van betekeningen heeft te maken met de toepassing van de wet op de verjaring van vonnissen van 1998. Die heeft tot gevolg dat volgend jaar op 27 juli 2008, de eerste vonnissen verjaren die minder dan dertig jaar oud zijn. Verder dan 1977 kan de bouwinspectie niet teruggaan.

Men verwijst met betrekking tot de verjaringsregeling op de bevolen herstelmaatregelen ook naar het arrest van het Arbitragehof van 28 april 2004. Samengevat betekent dit uiteraard dat het prioritair aan de veroordeelde zelf is om de opgelegde maatregel uit te voeren. De veroordeelde moet met andere woorden op eigen kosten zijn eigen woning afbreken, op straffe van forse dwangsommen. Voor de gedwongen tenuitvoerlegging beschikt de overheid over een termijn van tien jaar. Op 27 juli 1998, de dag dat de verjaringswet in werking trad, werd de verjaringstermijn veranderd. Tot dan bedroeg de verjaringstermijn dertig jaar.

Om de verjaring te stuiten, betekent men dus opnieuw, want 27 juli 2008 is een cruciale datum voor heel wat bouw misdrijven. We weten al uit vorige interpellaties en actuele vragen dat de veroordeelde geen beroep kan doen op het principe van de redelijke termijn. De betekening is voor veel betrokkenen dramatisch want dan begint een nieuwe termijn van tien jaar te lopen. Velen denken dan dat er een aanvang wordt gemaakt met het opstarten van de ambtshalve uitvoering, wat soms paniek veroorzaakt. Vele mensen weten trouwens niet dat er eerst een eensluidend advies moet zijn van de hoge raad vooraleer kan worden overgegaan tot ambtshalve uitvoering.

De Hoge Raad voor het Herstelbeleid heeft zeer zeker zijn waarde en is een rem op de onredelijke herstellvorderingen ingediend door bepaalde stedenbouwkundige inspecteurs, maar de bevoegdheden van de raad zijn veel te beperkt. Binnen de Vlaamse Regering bestaat naar verluidt geen consensus over de uitbreiding van de taken van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid.

De minister stelt dat de Afdeling Bouwinspectie 'rigoreus en volkomen autonoom' handelt en herhaalt dat zonder bindend advies van de Hoge Raad voor het Her-

stelbeleid niets wordt afgebroken. De hoge raad stelt dat na anderhalf jaar werking nog steeds geen enkel dossier tot afbraak door de bouwinspectie werd voorgelegd. Toch zegt het hoofd van de bouwinspectie, de heer Bloemen, dat wel degelijk een aantal dossiers rond afbraak klaar liggen om naar de hoge raad te worden gestuurd.

De minister stelt wel dat hij het decreet wil wijzigen zodat de bouwinspectie vooraf de Hoge Raad voor het Herstelbeleid moet raadplegen. Ik citeer: "Er is een appreciatie nodig over de zinvolheid van bepaalde acties. Dat is niet de taak van de ambtenaren en een te delicate klus voor politici omdat electoraal gewin kan meespelen." Met andere woorden, dit gaat over het debat over de uitbouw van de hoge raad tot een administratiefrechtelijk college.

Reeds in juni 2006 wist de heer Lachaert, in zijn hoedanigheid van voorzitter van de commissie Ruimtelijke Ordening, te zeggen dat "er nood is aan het stopzetten van de functie van stedenbouwkundige inspecteur en er op zeer korte termijn een andere instantie moet komen die op een objectieve en rechtszekere manier deze functie overneemt. Zoals nu kan het in ieder geval niet verder".

Ook dient te worden vermeld dat in het Vlaamse regeerakkoord van 22 juli 2004 staat dat zou worden onderzocht in welke mate het decreet op het handhavingsbeleid van 4 juni 2003 zou moeten worden aangepast in het kader van meer rechtszekerheid inzake oude bouw misdrijven van voor 1 mei 2000. Er zijn trouwens ook nog eens de verschillende interpretaties in de arresten van het Hof van Cassatie over de verjaring van bouw misdrijven.

Hoever staat het met de geplande wijzigingen aan het decreet Ruimtelijke Ordening en het decreet op het handhavingsbeleid? Waarom wordt dit keer op keer uitgesteld? Ik heb mijn eigen mening, maar ik zou graag die van de minister horen. Wanneer mag men een uitbreiding van de bevoegdheden van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid verwachten? Waarom is er geen consensus in de regering over de uitbreiding van deze taken? Of zoals de heer Lachaert het heeft gezegd: wanneer komt er nu eindelijk een andere instantie die op een objectieve en rechtszekere manier de functies van de stedenbouwkundige inspecteur overneemt? Ik zou u zeer dankbaar zijn, mijnheer de minister, wanneer u daar kort en bondig zou op antwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, geachte collega's, het is uiteraard niet de eerste keer dat deze problematiek hier ter sprake komt. En ik denk dat we er allemaal van overtuigd zijn dat we iets moe-

ten doen. Het valt heel moeilijk uit te leggen aan de burger wat er allemaal aan de hand is en hoe het allemaal in elkaar zit.

Het principe van de strafrechtelijke verjaring van vijf jaar werd inderdaad de vorige legislatuur ingevoerd. Er is dan een vernietiging door het Arbitragehof uitgesproken. Deze Vlaamse Regering heeft in haar regeerakkoord uitdrukkelijk gezegd dat er rechtszekerheid moest worden gecreëerd en dat er moest worden onderzocht hoe er een aanpassing aan het decreet kon gebeuren. Terecht werd er in het regeerakkoord ook aangehaald dat er tijdens deze legislatuur één grondige wijziging – en niet twintig kleine wijzigingen – zou worden uitgewerkt. Daar wordt hard aan gewerkt, want dit vraagt ook heel wat juridisch denkwerk, overleg en bevraging van allerlei instanties. Dat vraagt dus tijd.

Het klopt dat er in de Hoge Raad voor het Herstelbeleid goed werk wordt verricht. Ik heb zelf aan het Vlaams Parlement gevraagd om een advies te vragen aan de hoge raad over het doorlopen van de dwangsommen. Sommige dwangsommen lopen oneindig door en lopen heel hoog op zodanig dat ze niet meer invorderbaar zijn en totaal niet meer in verhouding zijn tot het misdrijf dat gepleegd is. De hoge raad heeft een zeer goed advies geformuleerd over hoe zijn bevoegdheden uitgebreid kunnen worden zodat het handhavingsbeleid beter uitgewerkt kan worden.

Ik ben ervan overtuigd dat er hard wordt gewerkt aan het decreet. Maar betekeningen zoals die de laatste maanden gebeuren, zijn nefast. Het is moeilijk om aan de mensen uit te leggen wat er aan de hand is. Is het niet mogelijk om op een eenvoudige manier daarover wat meer informatie te geven? Wij vragen uitleg in de commissie en u geeft een perfect juridisch en sluitend antwoord, maar het blijft ingewikkeld om het eenvoudig aan de betrokkene uit te leggen.

Mijn vraag is eigenlijk de volgende. Is er geen mogelijkheid om de mensen op een eenvoudige manier te informeren zodat een einde komt aan de rechtsonzekerheid die bij heel wat mensen leeft?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal u in drie fasen antwoorden. Voor eerst geef ik een korte inleiding over de verjaringen. Voorts zal ik bij uitzondering de ambtenaar van de Afdeling Bouwinspectie aan het woord laten om u te vertellen wat er vandaag op het terrein gebeurt. Ten slotte zal ik gedetailleerd meedelen wat er politiek op tafel ligt. Ik weet dat het gevaarlijk is om deadlines mee te delen. Toch hoop ik de Vlaamse Regering half november te vatten met een ultiem voorstel dat wat mij betreft te nemen of te laten is, zij het na politieke discussie.

Eerst zal ik even de verjaringsproblematiek op het vlak van de ruimtelijke ordening toelichten. Ik verontschuldig me bij de juristen die dit uit het hoofd weten, maar ik behoor tot de andere categorie. Wat de verjaring van de strafvordering betreft, zijn stedenbouwmisdrijven wanbedrijven. De gerechtelijke verjaringstermijn voor wanbedrijven bedraagt vijf jaar vanaf de dag waarop het misdrijf is gepleegd.

Door het verjaringsdecreet van 2003 is de instandhouding van een stedenbouwmisdrijf enkel nog strafbaar voor zover de stedenbouwinbreuk gelegen is in ruimtelijk kwetsbaar gebied. Over de verjaring van de herstellvordering is het Hof van Cassatie gevallen. Het verjaringsregime van de herstellvordering is onderworpen aan basisregels. Er is sprake van verjaring vijf jaar na de kennisname door het bestuur van de schade of van verzwaaring ervan en van de identiteit van de daarvoor aansprakelijke persoon. De vordering verjaart in ieder geval twintig jaar na het schadeverwekkende feit.

Over de verjaring van de gerechtelijke herstelmaatregel kan ik het volgende stellen. De uitspraak van een rechter die de overheid machtigt om een herstelmaatregel uit te voeren, is aan aparte verjaringsregels onderworpen.

Sinds de federale verjaringswet van 10 juni 1998 verjaart de gerechtelijke herstelmaatregel door verloop van tien jaar, en deze termijn kan worden gestuit door bijvoorbeeld een betekening. Tot de inwerkingtreding van de verjaringswet van 10 juni 1998 bedroeg de verjaringstermijn dertig jaar. Specifiek voor de vraag van de heer Huybrechts, zijn het dus vooral deze laatste verjaringsprincipes die een rol spelen.

Indien de rechter een herstelmaatregel beveelt, is hij conform artikel 153 van het decreet Ruimtelijke Ordening van 18 mei 1999 verplicht de stedenbouwkundige inspecteur en het college van burgemeester en schepenen te machtigen tot ambtshalve uitvoering. Decretaal komt het dus onder meer aan de stedenbouwkundige inspecteur toe om te oordelen over de betekening van de vonnissen en arresten waarbij een herstelmaatregel wordt opgelegd, waarbij benadrukt moet worden dat hij dus beschikt over een reële, rechterlijke, uitvoerbare titel.

De rechtsleer leidt daaruit af dat de stedenbouwkundige inspecteur ter zake een rechtstreekse bevoegdheidsopdracht uit het decreet kreeg. Hij put zijn bevoegdheid niet uit instructies van de ministers, maar rechtstreeks uit het decreet van 18 mei 1999. Hij ontleent daaraan een eigen beoordelingsbevoegdheid.

Om die reden geef ik nu het woord aan de heer Hubert Bloemen, leidinggevend ambtenaar van het agentschap Inspectie.

De heer Hubert Bloemen: In mijn bijdrage tot het antwoord van de minister wil ik twee punten bena-

drukken. Ik zal eerst de oorzaak van de betekeningen trachten te verduidelijken; en voorts zal ik cijfers meedelen die zijn afgesloten op 30 september 2007.

De context of hoe het komt dat er nu wordt betekend, is iets waarvan het al lang geweten is dat het er zat aan te komen. Op het ogenblik dat de nieuwe regering tijdens de onderhandelingen over het regeerakkoord een aanvang nemen, hebben wij als administratie een fiche opgesteld waarin stond dat het probleem van de verjaringswet zich tijdens deze legislatuur zou aandienen. Daarin werd al gesteld dat het een moeilijke periode zou worden omdat er een aantal vonnissen en arresten betekend moesten worden, wilden we conform de regelgeving handelen.

Tegelijk is, naast de verjaringswet, artikel 137 van het decreet ruimtelijke ordening in werking getreden, op 8 februari 2004. Dat artikel verplicht de notaris ertoe een afzonderlijke akte op te stellen telkens hij, via een hypothecaire staat, kennis heeft van een arrest of vonnis dat op een bepaald goed rust. Op die wijze werden we geconfronteerd met oude vonnissen en arresten, die mondjesmaat te voorschijn kwamen. We wisten dat de verjaringswet eraan kwam. Anderzijds hadden we artikel 137. Wij stelden vast dat, hoewel de veroordeelde normaliter de plicht heeft te melden dat hij dat heeft uitgevoerd, in heel veel gevallen de uitspraak uitgevoerd, maar nooit gemeld was. We zaten dus met heel wat vonnissen en arresten waarvan we niet wisten of ze waren uitgevoerd. Ik zal daar straks wat cijfers over geven.

Wij zaten dus met het probleem dat we ofwel al die mensen rechtstreeks moesten aanschrijven, ofwel zelf een onderzoek moesten doen naar het al dan niet uitgevoerd zijn van die vonnissen en arresten, ook al ligt die plicht normaliter bij de veroordeelde. In de mate van het mogelijke, met al het personeel waarover we beschikken om al onze taken te doen – en dat personeelsbestand is niet zo uitgebreid dat we alles kunnen doen – hebben we geprobeerd dat zo veel mogelijk zelf te onderzoeken. Dat kan echter niet overal. Dat hangt een beetje af van het personeel dat we hebben in de provincies. Dat zijn de terreinwerkers. Ik heb gemiddeld acht personeelsleden per provincie. In voltijdse equivalenten uitgedrukt, is dat nog iets minder. Daarmee moeten we alle taken uitvoeren.

Omdat de administratie in al die provincies niet over voldoende personeel beschikte om in die gevallen waarin de veroordeelde geen kennis had gegeven, zelf de zaak te gaan onderzoeken, werden op enkele plaatsen inderdaad gerechtsdeurwaarders ingeschakeld. Dat gebeurde zeer weloverwogen. Dat valt binnen artikel 516 van het Gerechtelijk Wetboek. Dat artikel stelt dat een uitvoering van een vonnis hoe dan ook onder de bevoegdheid van de gerechtsdeurwaarder valt, maar ook dat aan de gerechtsdeurwaarder bepaalde opdrachten kunnen worden gegeven. Zo kunnen ze worden aangesteld om vaststellingen te doen over zuiver materiële feiten.

Wij hebben dus gerechtsdeurwaarders ingeschakeld om voor ons verslagen op te stellen. Eerst gingen ze kijken of het vonnis was uitgevoerd. Was dat het geval, dan kregen de mensen ook geen betekening. Als er toch nog een melding kwam, zouden de verslagen de stedenbouwkundige inspecteur in staat stellen te oordelen of het was uitgevoerd.

We werken sowieso met gerechtsdeurwaarders voor betekeningen. Dat is hun normale bezigheid, maar naast die normale taak hebben ze de extra opdracht gekregen te controleren of de uitspraak was uitgevoerd. Ik wil benadrukken dat al die deurwaarders werken volgens hetzelfde stramien. Ze hebben allemaal een draaiboek gekregen van de administratie en gebruiken dezelfde modellen als de administratie. Naargelang de opdracht die ze hebben gekregen, kregen ze een aangepast draaiboek, om er zeker van te zijn dat dit alles op een uniforme wijze zou gebeuren in heel Vlaanderen.

Ik geef wat cijfers. Eerst wil ik per provincie aangeven hoe er wordt gewerkt. Antwerpen is de provincie waar ons de meeste oude vonnissen en arresten bekend zijn. Momenteel zijn dat er 1138, maar zoals ik daarnet zei, kunnen er elke dag bij komen. Die krijgen we toegestuurd door notarissen, op basis van artikel 137. Het merendeel van die 1138 dossiers blijkt zich te situeren in het arrondissement Turnhout, namelijk 500 dossiers, die voor het grootste deel betrekking hebben op de zogenaamde weekendverblijven. Dan heb ik het niet over de weekendverblijven in weekendzones, maar andere verblijven die in andere zones liggen. Blijkbaar zijn er ter zake in de jaren zeventig massaal uitspraken gedaan. Dat zijn uitspraken waarbij er niet al te veel uitleg is gegeven door de rechter. Dat zijn meestal heel korte vonnissen en arresten. Die zijn blijkbaar op een bepaald ogenblik aan de lopende band uitgevaardigd.

In Antwerpen gebeurt de controle op de uitvoering door de gerechtsdeurwaarders op een uniforme wijze. Hoe gebeurt dit? Het zijn oude zaken. Als de veroordeelde nog leeft, wordt hij aangeschreven, of anders diens erfgenamen. Als er ondertussen een nieuwe eigenaar is, wordt ook die aangeschreven. Er wordt dan gekeken of hij eigenaar is geworden voor februari 2004 of erna. Dat heeft te maken met de verplichting die hij overneemt om tot uitvoering over te gaan. Voor al deze correspondenten van de gerechtsdeurwaarder zijn specifieke brieven opgesteld. Dat is geen betekening. Al deze mensen worden via die brief uitgenodigd om te laten weten, meestal binnen een termijn van één maand, of het vonnis al dan niet is uitgevoerd. Ik wil benadrukken dat er in deze gevallen vrijwel nooit sprake is van een dwangsomvonnis. De dwangsomregeling is hoe dan ook maar in 1980 ingevoerd en eigenlijk maar op kruissnelheid gekomen in de jaren negentig. Het gebeurt dus wel eens dat een vonnis van net na 1980 toch een dwangsom bevat, maar dat is zeer

zelden. Wanneer de betrokkene geen antwoord verstrekt op de brief, dan wordt er betekend. Als de termijn van verjaring te kort nadert, wordt er ook betekend. Dat is bijna niet meer het geval. Meestal krijgen de mensen effectief een termijn van één maand om te antwoorden.

Bij melding van uitvoering gaat de gerechtsdeurwaarder ter plekke en maakt een plaatsbeschrijving op. Op basis daarvan oordeelt de stedenbouwkundige inspecteur of er sprake is van uitvoering van het vonnis of niet. Als er uitvoering van het vonnis is, dan wordt er een pv van uitvoering opgesteld. Daar heeft het in het verleden blijkbaar dikwijls gemankeerd. Er zijn heel weinig pv's van uitvoering overgeschreven met als gevolg dat die allemaal via een akte 137 terugkwamen.

Voor ons kan een vonnis op twee manieren worden uitgevoerd: ofwel wordt het bevel van de rechter nageleefd ofwel wordt alsnog een regularisatievergunning bekomen op basis van de actueel geldende regelgeving. Als iemand op een rechtmatige manier een vergunning bekomt, dan is dat vonnis voor ons uitgevoerd en wordt er een pv van uitvoering afgeleverd. Dat is voor de provincie Antwerpen.

In de provincie Limburg gebeurt het enigszins anders. Daar worden de dossiers eerst gescreend door de eigen ambtenaren. Die gaan effectief ter plaatse en kijken of er al dan niet is uitgevoerd. Er was nog wat ruimte om dat te doen, ook al gaat dat ten koste van andere taken. Als ze vaststellen dat er geen uitvoering is gebeurd, dan krijgen de mensen eerst een brief 152, een vraag om alsnog uit te voeren. Een goede maand daarna volgt er een betekening door de gerechtsdeurwaarder. Het is de gerechtsdeurwaarder die in deze gevallen ook controleert of er is uitgevoerd of niet. Ook hier maakt hij een plaatsbeschrijving op. Op basis daarvan zal de inspecteur nagaan of er daadwerkelijk een pv van uitvoering of niet-uitvoering moet worden opgesteld.

In Oost- en West-Vlaanderen wordt een dossier van a tot z door de administratie zelf behandeld en blijft de rol van de gerechtsdeurwaarder beperkt tot zijn normale rol van betekenen en – wanneer het sporadisch voorkomt – het al dan niet invorderen van de dwangsommen.

In Vlaams-Brabant is de rol van de gerechtsdeurwaarder ook beperkt tot zijn traditionele rol zoals in Oost- en West-Vlaanderen, met dit verschil dat hem ook wordt gevraagd om een plaatsbeschrijving te maken wanneer er een melding van uitvoering komt op basis waarvan de inspecteur een oordeel velt.

Is er nu sprake van een nieuwe golf van betekenen? Neen. U zult aan de cijfers zien dat er een gestaag proces bezig is. De pers sprak over honderden betekeningen. Hier is het woord 'tientallen' gevallen in Limburg. Ik kan en mag dat toch enigszins nuanceren. Vooraleer ik de cijfers geef,

benadruk ik dat de inventarisatie nog niet volledig is afgerond. Via de aktes 137 komen er nog steeds vonnissen en arresten toe waarvan we geen kennis hadden bij de administratie. Ofwel zijn ze nooit opgestuurd door de parketten naar de administratie, ofwel zijn ze in een verhuisbeweging achtergebleven. U moet weten dat het opvolgen van bouw misdrijven bij heel veel verschillende diensten heeft gezeten de voorbije decennia. Daardoor zijn sommige zaken nooit overgedragen van de ene dienst aan de andere. Deze komen nu systematisch naar boven. Dan is er nog een geval apart, namelijk Oost-Vlaanderen, waar alle dossiers met uitspraken van voor 1985 zijn verwijderd in het begin van de jaren negentig. Die zijn niet meer aanwezig in de administratie en komen druppelsgewijs binnen.

Ik ga dieper in op de cijfers. Ik zal cijfers geven die betrekking hebben op vonnissen en arresten van de jaren zeventig tot 1995. Er waren dossiers waarvan we niet wisten hoeveel er waren uitgevoerd. In 2007 waren dat er 2584. Daarvan zijn er inmiddels 1739 in onderzoek en voor een deel ook onderzocht. Van die 1739 blijken er 1140 uitgevoerd te zijn. Dat is dus 65,5 procent. Met uitgevoerd bedoel ik dus dat ofwel het herstel is gerealiseerd ofwel dat er een regularisatievergunning is bekomen.

Ik splits dit op per provincie. In 2007 waren er in Antwerpen 1138 dossiers te onderzoeken. Momenteel in onderzoek of onderzocht waren dat er 667. Er zijn er inmiddels 329 uitgevoerd. Van die 1138 dossiers zijn er op dit ogenblik 88 betekend, wat niet het grote aantal is.

In West-Vlaanderen zijn er 150 dossiers, en van de 66 onderzochte dossiers blijken er 53 uitgevoerd te zijn en werden er 8 betekend. Voor Oost-Vlaanderen baseer ik me op een raming. Ik heb u daarnet verteld wat zich daar heeft voorgedaan. We vermoeden dat er 200, of misschien 300, dossiers zijn. In elk geval werden er 21 uitgevoerd en 3 betekend in 2007, omdat ze niet uitgevoerd werden in de periode 1977-1995. In Vlaams-Brabant waren er in de periode 1977-1995 896 dossiers. Ze werden allemaal onderzocht, 687 dossiers werden uitgevoerd en 102 betekend. Voor Limburg heb ik een gedeeltelijk cijfer voor wat het aantal te onderzoeken dossiers betreft. De inspecteur kon me het volledige aantal niet meedelen. Hij raamt het volledige aantal op 200. Daarvan werden 110 dossiers onderzocht, 50 dossiers werden uitgevoerd en op 30 september, de datum waarop alle cijfergegevens werden afgesloten, waren er 15 betekend. Dus, van een totaal van 2584 te onderzoeken dossiers waren er in 2007 216 betekeningen. Het gaat dus niet om 1 op 10 dossiers die aanvankelijk onderzocht dienden te worden.

We kunnen die betekeningen ook nog eens plaatsen tegenover het geheel van de betekeningen die we jaarlijks doen. Ik bedoel daarmee de betekeningen van

oude en recente vonnissen samen. Ik benadruk dat de cijfers met voorzichtigheid behandeld moeten worden, omdat ik ze uit ons Bredero-systeem heb gehaald. Bredero staat voor beheer, registratie en evaluatie van dossiers inzake ruimtelijke ordening. Dat systeem draait min of meer sinds maart 2002. Alle cijfers van voor 2002 moeten dus met een korrel zout genomen worden. De dossiers die afgesloten waren voor de introductie van Bredero, werden daarna niet nog eens in het Bredero-systeem ingevoerd. Het gaat alleen om dossiers die op het ogenblik van het starten van Bredero nog niet afgerond waren. Enkel die gegevens zijn in de cijfers vervat. Dat Bredero werd ingevoerd, de automatisering van de dienst, heeft tot gevolg dat een aantal bewerkingen sneller konden verlopen in de administratie.

Ik wil toch benadrukken dat de dossiers die momenteel rechtstreeks via de gerechtsdeurwaarder verlopen, dat is onder meer het geval in Antwerpen, ook allemaal in Bredero terecht komen. Ze worden niet van in het begin in Bredero ingevoerd omdat de gerechtsdeurwaarder eerst zijn onderzoek doet. Op het ogenblik van de uitvoering worden alle gegevens wel in Bredero gestopt, want het pv van uitvoering moet via dat automatische systeem worden gecreëerd.

Ik bekijk eventjes het aantal betekeningen. In 1993 – maar deze gegevens mogen met een korrel zout worden genomen – was er 1 betekening. Het heeft geen zin om de gegevens mee te delen. Zoals ik heb uitgelegd, beginnen ze pas vanaf 2002 relevant te worden. In 2002 gebeurden er 94 betekeningen van alle vonnissen en arresten samen, zowel de oude als de recent uitgesproken vonnissen. In 2003 waren er 184, in 2004 134, in 2005 174, in 2006 311 en in 2007 is het voorlopige resultaat op 30 september 308. Daarin zijn inbegrepen alle betekeningen die gebeurd zijn door de gerechtsdeurwaarders ‘met een speciale opdracht’: het gaat om 40 betekeningen in Herentals, 38 in Antwerpen, 10 in Mechelen, 10 in Hasselt en 5 in Tongeren.

Om te duiden op welke periode de cijfers betrekking hebben en van welke datum die uitspraken allemaal zijn, deel ik u ook het volgende mee. In de periode 1990-1999 werden er 26 vonnissen betekend uit de jaren 1990-1995 – het lijkt me vrij evident om in die jaren betekening te hebben. Ook hier worden de cijfers pas relevant vanaf 2002. In dat jaar werden 7 vonnissen of arresten betekend uit de jaren 1970-1979, 7 uit de jaren 1980-1989 en 10 uit de jaren 1990-1995. In 2003 werden geen vonnissen betekend uit de jaren 1970-1979, 10 vonnissen uit 1980-1989 en 30 uit 1990-1995. In 2004 werd 1 vonnis betekend uit 1970-1979, 2 uit 1980-1989 en 8 uit de jaren 1990-1995. In 2005 begint de dreiging van de verjaringswet uiteraard naderbij te komen. Er waren toen 86 betekeningen van vonnissen uit 1970-1979, 11 uit de periode 1980-1989 en 4 uit de periode 1990-1995. In het totaal waren er in 2005 dus 101 bete-

keningen van oude vonnissen. In 2006 werden 184 vonnissen betekend uit 1970-1979, 23 uit 1980-1989 en 4 uit 1990-1995. In het totaal waren er dus 211 betekeningen van vonnissen uit de periode 1970-1995 – feitelijk gaat het om de periode 1976-1995.

Voor 2007 moet ik de cijfers een beetje opsplitsen. Er zijn 40 vonnissen in Bredero voor de periode 1970-1979, 78 vonnissen voor de periode 1980-1989 en 12 vonnissen voor de periode 1990-1995.

Hier moeten we wel de 103 betekeningen die rechtstreeks door de deurwaarder zijn gebeurd, bijtellen. Die zitten niet in Bredero en ik heb ook geen gegevens over de periode waarop ze betrekking hebben. Normaalwijze zullen die voor 35 tot 40 percent betrekking hebben op vonnissen 1970-1979 en de rest op de categorie 1980-1989. Ik denk niet dat er veel van 1990-1995 bijzitten.

Dat zijn de cijfers, zoals wij ze uit onze systemen gehaald hebben en uiteraard ook bij de gerechtsdeurwaarders hebben ingewonnen.

Ik denk dat dit toch een meer genuanceerd beeld geeft. Het gaat niet over vele honderden betekeningen, zeker niet over honderden betekeningen in één arrondissement of in één provincie.

Ik hoop ook dat ik de context heb kunnen duidelijk maken waarbinnen deze betekeningen gebeuren. Ik wil toch benadrukken dat ik daarbij altijd probeer de actueel geldende reglementering, en ook bijvoorbeeld de resoluties van dit parlement, na te leven, onder andere de resolutie over weekendverblijven. Wij betekenen uiteraard alleen maar op het ogenblik dat de verjaring dreigt en dat stond uiteraard ook in de resolutie. In de geclusterde weekendzones gaan we ook niet tot betekening over.

De voorzitter: Het woord is aan minister Van Mechelen.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, sta met toe om een aantal rechtsfilosofische principes aan te halen, waaruit ik dan probeer concrete antwoorden te geven op de vragen.

Het is evident dat de wet, in zijn algemeenheid, in een complexe maatschappij niet meer met alle mogelijke casussen rekening kan houden en voor elk van die concrete gevallen in een passende en uniforme oplossing kan voorzien.

In veel gevallen moet daarom aan de wet een betekenis worden verleend door een interpretator, die het door het parlement begonnen verhaal verder ontwikkelt op de best mogelijke manier, enerzijds rekening houdend met de geschiedenis en de feitelijke tekst van de rechtsregel, anderzijds dit alles inpassend in concrete situaties.

Hoe meer het verhaal van de wet ruimte laat voor verdere ontwikkeling in de praktijk, hoe democratischer de besluitvorming over die verdere ontwikkeling zou moeten zijn. Belangrijke auteurs pleiten in dat geval voor kleine, interactieve, geïnstitutionaliseerde beslissingsgroepen, die via democratische argumentatie tot besluitvorming komen.

Mijnheer de voorzitter, laat mij deze uitgangspunten toepassen op het handhavingsbeleid. Ik denk dat de decreetgeving op het handhavingsbeleid uiteenvalt in twee stukken: preventie – en ik denk dat we allemaal doordrongen zijn van de noodzaak daarvan – en – jammer genoeg ook – sanctionering.

Wat de preventie betreft, beschikt het bestuur – we focussen in casu op de stedenbouwkundige inspectie – over een performant instrument, te weten het stakingsbevel. De inspectie beschikt daarbij niet over grote discretionaire bevoegdheden. Wanneer zij een decretaal omschreven misdrijf in wording vaststelt, legt zij een stakingsbevel op, wat mij betreft zo snel mogelijk. Ik zou zeggen: simpel en doeltreffend. Ik zie dan ook geen enkele reden om aan deze regeling wijzigingen aan te brengen. Ik vind het stakingsbevel zelfs het instrument van de toekomst, doordat het misdrijven voorkomt en een belangrijke signaalfunctie vervult en veel menselijk leed kan voorkomen. Ik zeg altijd: bezint eer ge begint. In dit geval is men begonnen, maar krijgt men de tijd om te bezinnen.

Wat de preventie betreft, denk ik dat we er in dit parlement uit zijn. Ook de sommen die we gekleefd hebben op het doorbreken van een stakingsbevel, zijn van die orde van grootte, ook rekening houdend met het multiplicatoreffect van de boetes, dat iedereen de zin wordt ontnomen om nog door te gaan. We stellen vandaag in Vlaanderen gelukkig vast dat dit werkt en dat snel kan worden geredieerd.

Wat de sanctionering betreft, beschikt de stedenbouwkundige inspectie over een tamelijk grote discretionaire bevoegdheid bij de keuze van herstelmaatregelen, de wijze van uitvoering van vonnissen en arresten en dergelijke.

Die grote discretionaire bevoegdheid is principieel logisch. Het Grondwettelijk Hof heeft in de ruime sfeer van handhavende en sanctionerende maatregelen al een aantal maal gesteld dat de wetgever een discretionaire bevoegdheid moet toekennen aan het bestuur om te garanderen dat beslissingen niet automatisch uit de wet volgen, maar worden genomen op grond van een zorgvuldig onderzoek. Dit zorgvuldig onderzoek dient rekening te houden met de decreetgeving, de geest van die decreetgeving en de noden van de concrete situatie.

De decreetgeving moet te goeder trouw worden ontwikkeld en, vooral, geïmplementeerd. Zoals ik daarnet heb gesteld, meen ik dat het democratiebeginsel vereist dat

de afwegingen die daarbij gebeuren het voorwerp moeten uitmaken van een democratische, argumentatieve besluitvorming binnen een interactieve beslissingsgroep. Wat dat betreft, ben ik een ervaringsdeskundige. Ik heb de hele voorafgaande discussie meegemaakt en zelfs aan de kar getrokken. Om die reden werd in 2003, naast de stedenbouwkundige inspectie, de Hoge Raad voor het Herstelbeleid opgericht. Die hoge raad past aldus perfect binnen het rechtsfilosofische schema dat ik daarnet heb uiteengezet.

Ik ben dan ook, mocht u daar nog aan twijfelen, een groot voorstander van de versterking van de hoge raad, die oorspronkelijk opgevat was als een 'overgangsinstituut' dat zou oordelen over de zogenaamde oudere misdrijven. Die versterking komt er op neer dat de hoge raad uit zijn overgangsmatige inbedding wordt gehaald en belangrijke bijkomende procedurele en materiële bevoegdheden verkrijgt. Ik wens uitdrukkelijk die versterking door te voeren binnen een globale aanpassing van het decreet Ruimtelijke Ordening van 1999.

Mijnheer Huybrechts, ik had gehoopt dat we dit al lang aan het bespreken zouden zijn. Tijdens de acht jaar dat ik de eer heb om hier te zitten, heb ik me de deugd van het geduld aangemeten. Ik wil liever mijn doel bereiken dan zaken te versnellen. Ik wil absoluut slagen in wat ik in de regering op tafel heb gelegd. Mevrouw Schauvliege kan getuigen dat daaromtrent zeer intensief wordt gewerkt en zeer hard wordt gediscussieerd. Alle eminente deskundigen krijgen voldoende ruimte in het debat. We hebben ook deskundigenverslagen laten maken door externe experts, weliswaar in het kader van het intussen afgeschafte artikel 8 van het kabinetsbesluit.

Die voorgenomen aanpassing raakt uiteraard aan een politiek paradigma en aan beleiduitgangspunten. Ruimtelijke ordening betreft nu eenmaal de wijze waarop mensen en groepen de maatschappelijke ruimte georganiseerd wensen te zien. 'Snelheid' van besluitvorming is daarom voor mij minder belangrijk dan het maken van gedegen afspraken waarover later geen discussie meer kan zijn. Ik kan u verzekeren dat de samenwerking en discussies over de ontwerpdecreetgeving steeds bijzonder constructief waren en zijn, en dat de afbakening van de leidprincipes van die decreetgeving medio of eind november afgerond zullen zijn.

Rekening houdend met het feit dat de gesprekken voornamelijk niet zijn afgerond en dat er dus nog geen volledig akkoord voorhanden is, wil ik, als minister van Ruimtelijke Ordening, u toch de grote lijnen schetsen die ik in de toekomst voor het handhavingsbeleid wil uitzetten. Binnen de regering bestaat daarover echter geen consensus.

Eerst en vooral wil ik de grote, generieke principes over de implementatie van het handhavingsbeleid duidelijker

en zichtbaarder laten vastleggen door de Vlaamse Regering, wat mij betreft, na advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid. De Vlaamse Regering moet met andere woorden duidelijke en kenbare beleidsregels kunnen vastleggen met betrekking tot een strategische en onderling afgestemde uitoefening van de bevoegdheden van de ambtenaren, belast met het handhavingsbeleid.

Die idee van een ‘handhavingsplan’ sluit overigens naadloos aan bij het federale deelakkoord inzake justitie, waarin gesteld wordt dat via een samenwerkingsakkoord zal worden voorzien in “de voortdurende zeggenschap van de gemeenschappen en de gewesten bij het bepalen van de prioriteiten in het kader van de vervolgingen van de misdrijven bepaald in de decreten en ordonnanties in het kader van hun eigen bevoegdheden”. Ook in het federale deelakkoord inzake justitie wordt dus duidelijk gezegd dat voor die zaken waarover gewesten of gemeenschappen bevoegd zijn, die entiteiten kunnen bepalen wat hun prioriteiten zijn. Op die manier kunnen we komen tot een sluitend handhavingsplan.

Daarenboven is het logisch dat de Hoge Raad voor het Herstelbeleid zich niet enkel inlaat met herstellvorderingen of het opstarten van een ambtshalve uitvoering, maar met alle aspecten van het handhavingsbeleid waar een belangrijke discretionaire bevoegdheid – en dus een belangrijk afwegings- en besluitvormingsproces – speelt.

Ik zal u een beeld geven van de bijkomende bevoegdheden die ik voor ogen heb. Het is voor mij meer dan opportuun om aan de hoge raad de principiële bevoegdheid te verlenen om te kunnen beslissen over gemotiveerde verzoeken tot kwijtschelding, vermindering of uitstel van betaling van verbeurde dwangsommen die worden opgelegd als uitvoeringsmodaliteit van een rechterlijke handhavingsmaatregel. Ik haal daarvoor onder meer mijn inspiratie uit de discussie over de fameuze barbecue in Brasschaat of Schilde. De opgelopen dwangsom stond helemaal niet meer in verhouding tot de feiten.

Deze bevoegdheid werd trouwens gesuggereerd in het door het Vlaams Parlement gevraagde advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid over de problematiek van de invordering van het onbepaald oplopen van dwangsommen bij gebreke aan vrijwillig en ambtshalve uitvoering van de herstelmaatregel. Dat advies vindt u in het parlementaire stuk nummer 905/1 van het zittingsjaar 2005-2006.

Ik denk dus dat de hoge raad in de toekomst moet kunnen oordelen over een gemotiveerd verzoek tot kwijtschelding, vermindering of uitstel van betaling van verbeurde dwangsommen, nota bene een bevoegdheid waarover de stedenbouwkundig inspecteur vandaag niet beschikt. Mocht hij het willen of mocht de minister het willen, het kan gewoon niet omdat het decretaal niet voorzien is.

De performantie van het handhavingsbeleid staat of valt met het adequaat wegwerken van de lasten van het verleden. Budgettair gaat me dat iets gemakkelijker af want eind volgend jaar zal Vlaanderen schuldenvrij zijn. Wat de ruimtelijke ordening betreft, hebben we ook zoiets als de lasten van het verleden. In dat kader wil ik aan de hoge raad een soort filterfunctie verlenen bij de betekening van oude vonnissen of arresten waarbij een herstelmaatregel werd opgelegd. Ik denk daarbij aan uitspraken tot medio de jaren negentig, op het moment dat de Vlaamse Regering duidelijk heeft aangegeven dat een aantal dingen absoluut niet meer konden. Het Handhavingscollege zal daarbij uiteraard een aantal decretale criteria moeten hanteren in verband met de ligging van het goed, de rechten van derden en dergelijke.

Mensen begrijpen vandaag niet dat een overheid die via strafrechtelijke weg herstel vordert, en geconfronteerd wordt met een beslissing tot bijvoorbeeld seponering, nadien in principe een herstellvordering kan indienen bij de rechtbank van eerste aanleg. Juridisch klopt dit en kan dit perfect worden verklaard, maar menselijk is dit echt een probleem. Een overheid die herstel vordert, moet volgens mij op voorhand een keuze maken tussen ofwel een vordering in het kader van een strafrechtelijke procedure, ofwel een vordering bij de burgerlijke rechter. Er zijn natuurlijk altijd gevallen denkbaar waarin een seponeringsbeslissing niet is ingegeven door juridische redenen maar louter op basis van operationele oogmerken. Enkel in dat geval kan een consecutieve vordering worden toegelaten. Volgens mij moet in dat geval de mogelijkheid bestaan tot een verdere handeling maar moet dat eerst worden voorgelegd en gemachtigd door de Hoge Raad voor het Herstelbeleid.

Tot slot wil ik ook werken aan een model waarin de stedenbouwkundig inspecteur, voorafgaand aan verdere procedurele stappen, de betrokkene in staat moet stellen om op basis van vrijwilligheid de goede ruimtelijke ordening te herstellen, ofwel door een herstel in de oorspronkelijke staat, ofwel door bouw- of aanpassingswerken binnen de vigerende stedenbouwkundige voorschriften, namelijk via een regularisatieaanvraag. De bestaande mogelijkheden inzake minnelijke schikking moeten volgens mij worden verruimd, om een vrijwillige, correcte en efficiënte ruimtelijke handhaving toe te laten. Daarom wil ik voorstellen dat aan de hoge raad de bevoegdheid wordt toegewezen om als bemiddelingsorgaan tussen stedenbouwkundige inspectie en overtreder op te treden om na te gaan binnen welke mate men op een redelijke manier tot een akkoord kan komen, dit alles in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

Ik denk dat het geheel van deze maatregelen toelaat om het democratische karakter en de efficiëntie van het handhavingsbeleid te ondersteunen en te versterken, zonder dat op enige wijze afbreuk wordt gedaan aan de

slagkracht ervan, en zonder dat een van die maatregelen een afwijking kan inhouden op de decreetgeving en de reglementering inzake ruimtelijke ordening. Geen 'rechtvaardigheid in plaats van legaliteit', maar wel 'legaliteit op een zo rechtvaardig mogelijk manier toegepast', rekening houdend met de noden en specificiteiten van iedere casus.

Mijnheer de voorzitter, ik heb het afgelopen dinsdag in een andere commissie nog gehad over een zoveelste aanpassing van onze fiscale wetgeving. Het ging over het decreet op de minnelijke ontbinding, waarbij we een systeem hebben ontworpen om op een efficiënte manier partijen in staat te stellen om een adequate oplossing van een probleem uit te werken. Ik heb gezegd dat het weer een stap vooruit is in de 'fiscal compliance' in Vlaanderen. Zoals we streven naar een 'fiscal compliance' in Vlaanderen, halen we met deze ingrepen niet alleen een last van de schouders van de stedenbouwkundige inspectie, maar gaan we ook naar een veel beter evenwicht tussen de respectieve partijen. U hebt al een citaat naar voren gebracht, mijnheer Huybrechts, ingevolge een antwoord dat ik in het verleden heb gegeven in deze commissie.

Op deze manier bereiken we een mooi evenwicht tussen wat de decreetgever juridisch gesteld heeft, wat de decreetgever, zowel in zijn memorie van toelichting als in de debatten geredigeerd heeft, wat de opdracht is van de stedenbouwkundige inspectie en waar de discretionaire bevoegdheid van de stedenbouwkundige inspectie wordt onderworpen aan een objectieve besluitvorming en argumentatie door de Hoge Raad voor het Herstelbeleid. Daardoor hebben we een stuk rechtvaardigheid tot stand gebracht.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik zou het antwoord wel eens grondig willen doorlezen. Mijn gevoel is dat de fractie van het Vlaams Belang zeer ver kan meegaan in uw antwoord. Wij zijn ook 100 procent voorstander van een stakingsbevel. Iemand die nu weet dat hij iets verkeerd heeft gedaan, moet maar opdraaien voor de gevolgen ervan. Wij staan ook voor 100 procent achter het maken van goede afspraken en zorgvuldig en volledig werken.

Als de oude bouwmisdrijven, de lasten uit het verleden, op een humane manier moeten worden behandeld, dan kunnen de hier aanwezige partijen CD&V, Open Vld en Vlaams Belang daar heel ver in meegaan. Mocht u ooit een wisselmeerderheid nodig hebben, dan willen wij u steunen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, u had het over het stakingsbevel. Ik volg u daarin volledig,

maar wat ook goed werkt, is het snel en correct afleveren van vergunningen. Daar moeten we ook blijvend oog voor hebben.

In het principe van de handhaving steunen we u volledig. Een gecontroleerde en billijke amnestie moet kunnen en op een goede manier worden uitgewerkt. Ook inzake bijkomende taken van de hoge raad volgen we u volledig. Zolang de nieuwe regeling niet operationeel is, is er heel wat onduidelijkheid en onzekerheid door de betekeningen die gebeuren.

Is het niet aangewezen om bij een betekening eenvoudige informatie te voegen, zodat de mensen weten waarom en op basis waarvan iets plots wordt betekend? Op die manier kunnen we heel wat frustratie wegnemen.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de minister, het is heel positief dat het decreet eind november klaar zal zijn. Ik weet dat u en uw kabinet er vele uren en dagen mee bezig zijn geweest.

Wat het aantal betekeningen betreft: sommige zaken zijn heel sterk opgeklopt in de pers. Dat blijkt uitdrukkelijk uit dit antwoord. De kranten moeten natuurlijk verkopen, maar ik wil toch vragen om enig realisme aan de dag te leggen. Als het verkopen van kranten de enige drijfveer is, dan is dat jammer. In 2007 zijn er van de 2584 dossiers in totaal 216 betekend. In West-Vlaanderen werden er van de 150 dossiers 8 betekend. De vraag is wat het verschil is tussen de raming van het aantal betekeningen in het begin van deze legislatuur en de huidige cijfers.

Bij de Hoge Raad voor het Herstelbeleid merk ik een positieve wending inzake het versterken van het bevoegdheidspakket, zowel procedureel als materieel. Ook de aanpassingen op het decreet op de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 liggen volledig in de filosofie van de hoge raad. Ik juich de verruiming van het takenpakket zeker toe.

Ik ben gelukkig dat de mogelijkheid wordt geboden om voor gemotiveerde verzoeken dwangsommen kwijt te schelden. Het decreet maakte dat niet mogelijk. We moeten de lijn die u hebt uitgezet sinds 1999 blijven volgen. We moeten preventief werken, en bestraffen als het niet anders kan.

Mijnheer de minister, zoals steeds getuigt u van gezond boerenverstand. Ik hoop dat we dat nog veel mogen meemaken.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de minister, ik weet dat u geen voorstander bent van verjaring in

kwetsbare gebieden, maar kan dat niet worden opgesplitst in harde en zachte kwetsbare gebieden? Zo kan wel een verjaring worden toegestaan in de zachte kwetsbare gebieden.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw Schauvliege, we gaan met reuzenschreden vooruit in het snel vergunnen, ondanks verhuisoperaties in sommige provincies. In heel Vlaanderen zijn we onze timing nagekomen, ook in West-Vlaanderen. Daar hebben we de draad opnieuw opgenomen en blijven we binnen de termijn van vijftig dagen. Gisteren was ik te gast in Leuven in Vlaams-Brabant, dat vandaag een doorlooptermijn van stedenbouwkundige vergunningen heeft van dertig dagen. Toen ik in 1999 begon, was die doorlooptermijn in Antwerpen nog 132 dagen.

In vier van de vijf provincies hebben we een Bredero-webapplicatie ontwikkeld, die stilaan op kruissnelheid komt. Ook in Antwerpen wordt dat in de loop van november of december geïnstalleerd, zodat in de vijf Vlaamse provincies eindelijk via eenzelfde informatica-systeem vergunningen worden afgeleverd. Daardoor kunnen we binnenkort ook statistieken afleveren met alle mogelijke informatie.

We hebben ook een zogenaamd Robot-loket geopend met een eigen website, waar men met nogal wat vragen inzake vergunningen terecht kan.

In het kader van het vergunningenbeleid hebben de vijf provinciale buitendiensten elk een eigen infoloket. Dat is gisteren naar aanleiding van het werkbezoek aan Leuven uit de doeken gedaan en gecommuniceerd aan de pers. Het loket van Leuven werd onder impuls van het afdelingshoofd tot stand gebracht. Het infoloket werkt volgens mij grandioos goed. Men kan er in real time informatie krijgen over de stand van zijn dossier: waar het zich bevindt, in welke fase het zit en de vermoedelijke datum van afwerking. Men wordt niet nodeloos doorgeschakeld naar allerlei ambtenaren die aan- of afwezig zijn. Bovendien kan men daar ook doorverwijzen naar het 'driehoeksoverleg' dat plaatsvindt binnen de gemeentebesturen. Vlaams-Brabant staat daarvoor model, het overleg wordt nu op gang getrokken.

Ik ben het met u eens dat we de informatie over de betekening maximaliseren. Communicatie valt onder de verantwoordelijkheid van het departement en niet van het agentschap. Ik zal aan het departement RWO uitdrukkelijk vragen dat het stappen neemt om deze operatie te duiden. Het gaat dus om de betekening om de verjaring te voorkomen. Of we daar nu voor of tegen zijn, maakt niet uit. Deze decreetgeving is momenteel van kracht en de stedenbouwkundige inspectie wordt geacht die na te leven. Graag of niet. De stedenbouwkundige inspecteur

zegt mij trouwens dat via de uitvoering van artikel 152 die informatie automatisch wordt verstrekt.

Het aantal stakingsbevelen dat normaal rond 500 draait, zal dit jaar oplopen tot 800. Dit werkt dus. Men is zeer actief op het terrein en steeds meer colleges van burgemeester en schepenen gaan over tot het vragen van het betekenen van een stakingsbevel. Iedereen in Vlaanderen, ook de steden en gemeenten, is zich meer dan ooit bewust van het feit dat dit nodig is. In het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening dat wordt voorgelegd, wordt het fameuze 'as built attest' ingevoerd. Daar pleit ik al 6 jaar voor. Daar moesten nogal wat neuzen voor in de goede richting worden gezet.

Er zit een verschil in interpretatie tussen artikel 145bis en artikel 195bis. In het nieuwe decreet zullen we minutieus omschrijven wat kwetsbare gebieden zijn in het licht van artikel 195bis waarmee we aan uw opmerkingen tegemoet komen. We omschrijven kwetsbare gebieden zo fijn dat we een limitatieve opsomming kunnen geven. Daarover bestaat al een politiek akkoord.

Mijnheer De Klerck, u vroeg naar het verschil tussen de raming van het aantal betekeningen in het begin van deze legislatuur en de huidige cijfers. Ik zal u deze cijfers bezorgen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Huybrechts en door de heer De Klerck werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.
